

LATVIEŠU AVIĀCIJAS RADIOFRAZEOLOĢIJA

APSTIPRINĀTA:

saskaņā ar LZA Terminoloģijas komisijas 2024.gada 9.aprīļa lēmumu Nr.111

Valsts aģentūra
"Civilās aviācijas aģentūra"

Valsts valodas centrs

RIX Rīgas
lidosta

LGS
LATVIJAS GAISA SATIKSME

SATURS

DOKUMENTA MĒRĶIS	3
IZMAIŅU UN VERSIJU REĢISTRĀCIJA	5
1. NODAĻA. ALFABĒTS	6
2. NODAĻA. LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI	7
3. NODAĻA. SKAITĻU UN CIPARU LIETOŠANA	13
4. NODAĻA. RADIOFRAZEOLĢIJĀ IZMANTOJAMIE STANDARTA VĀRDI UN FRĀZES.....	16
5. NODAĻA. LIDOJUMA PLĀNS	19
6. NODAĻA. RADIOSAKARU NOSACĪJUMI.....	20
7. NODAĻA. LIDLAUKA APRĪKOJUMS UN PROCEDŪRAS	26
8. NODAĻA. VIRSZEMES PERSONĀLA UN LIDOJUMU APKALPES FRAZEOLĢIJA.....	31
9. NODAĻA. LIDAPARĀTA GATAVOŠANĀS PACELTIES.....	32
10. NODAĻA. MARŠRUTĀ	42
11. NODAĻA. PIEEJA UN NOSĒŠANĀS	60
12. NODAĻA. BRIESMU UN STEIDZAMĪBAS ZIŅOJUMI.....	70
13. NODAĻA. HELIKOPTERU DARBĪBAS.....	76
14. NODAĻA. GALVENĀS LIDAPARĀTA DETAĻAS	77
15. NODAĻA. METEOROLOĢIJA	80
16. NODAĻA. DAŽĀDI.....	88

DOKUMENTA MĒRĶIS

Latviešu aviācijas radiofrazēoloģijas (turpmāk – radiofrazēoloģija) primārais mērķis ir nodrošināt skaidru un nepārprotamu latviešu valodas aviācijas radiofrazēoloģiju, kuru izmantot Latvijas Republikas gaisa telpā gaisa–zeme radiosakarus. Radiofrazēoloģijas sekundārais mērķis ir nodrošināt konsekventu aviācijas terminu lietošanu latviešu valodā aviācijas jomā saistošajos dokumentos, jo īpaši, tiesību aktos.

Radiofrazēoloģijas izstrādē ir izmantoti:

1. Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (turpmāk – ICAO) dokumenti:
 - a) 2. pielikums “Lidojumu noteikumi”;
 - b) 3. pielikums “Meteoroloģija”;
 - c) 10. pielikums “Aeronavigācijas telekomunikācija”;
 - d) 11. pielikums “Gaisa satiksmes pakalpojumi”;
 - e) 14. pielikums “Lidlauki”;
 - f) Doc 4444 “Gaisa satiksmes pārvaldība”;
2. Eiropas Savienības tiesību akti:
 - a) Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (turpmāk – SERA);
 - b) Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras (turpmāk – EASA) dokuments “Pieņemami atbilstības nodrošināšanas līdzekļi” (turpmāk – AMC) SERA regulai.

Radiofrazēoloģija lietojama gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem un gaisa telpas lietotājiem (pilotiem), kuri Latvijas Republikas gaisa telpā, tajās daļās, kurās tas ir atļauts, izvēlas uzturēt radiosakarus latviešu valodā. Radiosakarus uzturēt latviešu valodā ir atļauts gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējiem un gaisa telpas lietotājiem (pilotiem), kuriem apliecībā ir derīgs latviešu valodas zināšanu līmeņa apstiprinājums.

Lai vieglāk orientētos šajā rokasgrāmatā, tā ir sadalīta nodaļās un apakšpunktos pa savstarpēji saistītām tēmām.

Formulējuma paskaidrojumi:

- 1) ar “**maziem burtiem**” ir rakstīti aviācijā lietotie termini un paskaidrojošas frāzes, kas ir sniegti kā piemēri, kurus var izmantot latviešu aviācijas radiofrazēoloģijā;
- 2) ar “**LIELIEM BURTIEM**” ir rakstītas frāzes, kuras radiofrazēoloģijā ir precīzi un skaidri jālieto saskaņā ar Regulas Nr. 923/2012 SERA.14001 punktu un attiecīgajiem AMC;
- 3) apaļajās iekavās () sniegts paskaidrojums, kāda informācija attiecīgajā frāzē radiofrazēoloģijas lietotājam ir jāievieto;
- 4) kvadrātiekvavās [] sniegts paskaidrojums, kuru radiofrazēoloģijas lietotājs var lietot pēc izvēles;
- 5) piezīmes ar cipariem ¹; ² utt. attiecas uz konkrēto(-ajiem) terminu(-iem) vai frāzi(-ēm); piezīme ar * attiecas uz visu apakšpunktu.

Radiofrazēoloģiju izstrādāja valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” sadarbībā ar valsts akciju sabiedrību “Latvijas gaisa satiksme”, Valsts valodas centru, valsts akciju sabiedrību “Starptautiskā lidosta “Rīga””, Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” un aviācijas industrijas pārstāvjiem: Māra Romele, Jana Kuzmina, SIA “Adaži Airpark” un SIA “GM Helicopter”.

Var būt nepieciešamība rokasgrāmatā veikt izmaiņas. Izmaiņas var ierosināt valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra”, valsts akciju sabiedrība “Latvijas gaisa satiksme”, Valsts valodas centrs un valsts akciju sabiedrība “Starptautiskā lidosta “Rīga””, kā arī jebkurš gaisa telpas lietotājs, iesniedzot priekšlikumu valsts aģentūrā “Civilās aviācijas aģentūra”. Radiofrazēoloģijas izmaiņas tiek pieņemtas, ja tās saskaņo valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra”, valsts akciju sabiedrība “Latvijas gaisa satiksme”, Valsts valodas centrs un valsts akciju sabiedrība “Starptautiskā lidosta “Rīga””.

IZMAIŅU UN VERSIJU REĢISTRĀCIJA

Dokumenta versijas			
Versijas Nr.	Spēkā stāšanās datums	Izmaiņu ierosinātājs (iestāde)	Saskaņots (iestāde, datums)
1.versija	09.04.2024.		

1. NODAĻA. ALFABĒTS

Lai neradītu sajukumu un tādējādi nodrošinātu lidojumu drošumu, nosaucot lidaparātu pazīšanas zīmes un vietu apzīmējumus, radiofrazeloloģijā latviešu valodā lieto starptautiski pieņemto fonētisko alfabētu angļu valodā. Radiofrazeloloģijā netiek izmantoti latviešu alfabēta burti, kuriem ir garumzīmes vai mīkstinājuma zīmes.

Burts	EN izruna	LV izruna
A	alfa	alfa
B	bravo	brāvo
C	charlie	čārlī
D	delta	delta
E	echo	eko
F	foxtrot	fokstrot
G	golf	golf
H	hotel	hotel
I	india	india
J	juliett	džuljet
K	kilo	kilo
L	lima	lima
M	mike	maik
N	november	november
O	oscar	oskar
P	papa	papa
Q	quebec	kvebek
R	romeo	romeo
S	sierra	sjerra
T	tango	tango
U	uniform	juniform
V	victor	viktor
W	whiskey	viskī
X	x-ray	eks-rei
Y	yankee	jankī
Z	zulu	zulu

2. NODAĻA. LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI

2.1. Vispārpieņemtie saīsinājumi

Latviešu valodas radiofrazoloģijā izmanto saīsinājumus angļu valodā. Šie saīsinājumi angļu valodā tiek izmantoti gan tiesību aktos, kas tulkoti latviešu valodā, gan citos dokumentos, piemēram, Aeronavigācijas informācijas publikācijā (AIP), lidojuma plānā utt. Tabulas pirmajā kolonnā “saīsinājums” norādīts termina saīsinājums no angļu valodas; otrajā kolonnā “LV izruna” norādīta attiecīgā saīsinājuma izruna latviešu valodā; trešajā kolonnā “EN termins” norādīts saīsinājuma atšifrējums angļu valodā; ceturtajā kolonnā “LV termins” norādīts termina atveide latviešu valodā.

Saīsinājums	LV izruna	EN termins	LV termins
ACAS	ei-kas	airborne collision avoidance system	gaisa sadursmju izvairīšanās sistēma
ACAS RA	ei-kas ār-ei	airborne collision avoidance system resolution advisory	gaisa sadursmju izvairīšanās sistēmas norādījums
ADS-B	ei-di-es-bi	automatic dependent surveillance - broadcast	automātiskā atkarīgā novērošana apraides režīmā
ADS-C	ei-di-es-si	Automatic Dependent Surveillance - contract	automātiskā atkarīgā novērošana – līgums
AIP	ei-ai-pi	aeronautical information publication	aeronavigācijas informācijas publikācija
AIS	ei-ai-es	aeronautical information services	aeronavigācijas informācijas dienests
AFIL	ei-fil	air-filed flight plan (flight plan for the aircraft in flight)	lidojuma laikā iesniegts lidojuma plāns
ARCC	ei-ār-si-si	aeronautical rescue co-ordination centre	aviācijas glābšanas koordinācijas centrs
ATA	ei-ti-ei	actual time of arrival	faktiskais atlidošanas laiks
ATC	ei-ti-si	air traffic control	gaisa satiksmes vadība
ATS	ei-ti-es	air traffic services	gaisa satiksmes pakalpojumi
ATIS	ei-tis	automatic terminal information service	lidlauka rajona informācijas automātiskās pārraides dienests
AIRMET	ēr-met	AIRman's METeorological information	meteoroloģiskā informācija aviācijas speciālistiem
BECMG	bikaming	becoming	kļūt, kļūst
CAVOK	kav-o-kei	ceiling and visibility OK	mākoņu griesti un redzamība laba
CPDLC	si-pi-di-el-	controller-pilot data link	dispečera–pilota datu

	si	communications	pārraides sakari
CTOT	si-ti-ou-ti	calculated take-off time	aprēķinātais pacelšanās laiks
DME	di-em-i	distance measuring equipment	attāluma mērīšanas iekārta
D-ATIS	di-ei-tis	data link / digital ATIS	digitālais ATIS
D-VOLMET	di-volmet	data link / digital VOLMET	digitālais VOLMET
EET	i-i-ti	estimated elapsed time	aprēķinātais pagājušais laiks
EOBT	i-ou-bi-ti	estimated off-block time	aprēķinātais kustības uzsākšanas laiks
ETA	i-ti-ei	estimated time of arrival	aprēķinātais atlidošanas laiks
ETD	i-ti-di	estimated time of departure	aprēķinātais izlidošanas laiks
ETO	i-ti-ou	estimated time over	aprēķinātais laiks virs (punkta, navigācijas līdzekļa)
DES	des	de-suspension message	apturēšanas atsaukuma ziņojums
FATO	fa-to	final approach and take-off	pieejas pēdējais posms un pacelšanās
FLS	ef-el-es	flight suspension message	lidojuma apturēšanas ziņojums
FPL	ef-pi-el	flight plan	lidojuma plāns
GBAS	dži-bas	ground based augmentation system	precizitātes uzlabošanas zemes sistēma
GAMET	gamet	general aviation METeorological forecast	vispārējās nozīmes aviācijas meteoroloģiskā prognoze
GNSS	dži-en-es-es	global navigation satellite system	globālā satelītu navigācijas sistēma
GLS	dži-el-es	GBAS landing system	GBAS nosēšanās sistēma
GPU	dži-pi-ju	ground power unit	zemes elektroapgādes iekārta
HAPI	ha-pi	helicopter approach path indicator	helikoptera pieejas trajektorijas indikators
IDENT	ai-dent	identification	identificēšana
IFR	ai-ef-ār	instrument flight rules	instrumentālo lidojumu noteikumi
ILS	ai-el-es	instrument landing system	instrumentālās nosēšanās sistēma

LVP	el-vi-pi	low visibility procedure	ierobežotas redzamības procedūra
MAYDAY	mei-dei	distress	briesmas
METAR	metar	aerodrome routine meteorological report	lidlauka regulārais meteoroloģiskais ziņojums
MLS	em-el-es	microwave landing system	mikroviļņu nosēšanās sistēma
MOA	em-ou-ei	military operating area	militārās darbības rajons
MSL	em-es-el	mean sea level	vidējais jūras līmenis
NOSIG	nou-sig	no significant change	bez nozīmīgām izmaiņām
NOTAM	noutam	notice to Airmen	ziņojums aviācijas speciālistiem
NSC	en -es-si	no significant cloud	bez nozīmīgiem mākoņiem
NSW	en-es dabljū	no significant weather	bez nozīmīgām laika parādībām
RAIM	raim	receiver autonomous integrity monitoring	uztvērēja autonomās integritātes uzraudzība
PAPI	pa-pi	precision approach path indicator	precīzās pieejas trajektorijas indikācijas sistēma
PAN PAN	pan-pan	urgency	steidzamība
PAOAS	pi-ei-ou-ei-es	parallel approach obstacle assessment surfaces	paralēlās pieejas šķēršļu novērtējuma virsmas
POB	pi-ou-bi	persons on board	personas lidaparātā
RCR	ār-si-ār	runway condition report	skrejceļa stāvokļa ziņojums
RNAV	ār-nav	area navigation	rajona navigācija
RVR	ār-vi-ār	runway visual range	redzamība uz skrejceļa
RNP	ār-en-pi	required navigation performance	nepieciešamā navigācijas veikspēja
RVSM	ar-vi-es-em	reduced vertical separation minimum	samazinātais vertikālās distancēšanās minimums
RWYCC	ār-dabljū-vai-si-si	runway condition code	skrejceļa stāvokļa kods
SAM	es-ei-em	slot allocation message	slota piešķiršanas ziņojums
SBAS	Si-bas	satellite based augmentation system	precizitātes uzlabošanas satelītsistēma
SID	es-ai-di	standard instrument departure	standarta instrumentālā izlidošana
SLC	es-el-sī	slot cancellation message	slota anulēšanas ziņojums

SQUAWK	skvok	transponder code	transpondera kods
SIGMET	sigmet	significant meteorological information	nozīmīga meteoroloģiskā informācija
SNOWTAM	snoutam	special series NOTAM	speciālas sērijas NOTAM
SPECI	spesi	aerodrome special meteorological report	lidlauka speciālais meteoroloģiskais ziņojums
SRM	es-ār-em	slot revision message	slota pārskatīšanas ziņojums
SSR	es-es-ār	secondary surveillance radar	sekundārais novērošanas radars
STAR	stār	standard instrument arrival	standarta instrumentālā atlidošana
TAF	taf	terminal aerodrome forecast	lidlauka prognoze
TCAS	ti-kas	traffic collision avoidance system	satiksmes sadursmju izvairīšanās sistēma
TCAS RA	ti-kas ār-ei	traffic collision avoidance system resolution advisory	satiksmes sadursmju izvairīšanās sistēmas norādījums
TODA	toda	take-off distance available	pieejamā pacelšanās distance
TORA	tora	take-off run available	pieejamā ieskrējiena distance
TREND	trend	trend forecast	tendences prognoze
TLOF	ti-lof	touchdown and lift-off	zemskares un atrašanās
UHF	ju-eiĉ-ef	ultra high frequency	ultraaugsta frekvence
UTC	ju-ti-si	coordinated universal time	universālais koordinētais laiks
VFR	vi-ef-ār	visual flight rules	vizuālo lidojumu noteikumi
VHF	vi-eiĉ-ef	very high frequency	ļoti augsta frekvence
VMC	vi-em-si	visual meteorological conditions	vizuālie meteoroloģiskie apstākļi
VOLMET	volmet	meteorological information for aircraft in flight	meteoroloģiskā informācija lidaparātiem lidojumā
VOR	vi-ou-ār	VHF omnidirectional radio range	ļoti augstas frekvences (VHF) visvirzienu radiobāka
ZULU time	zu-lu	coordinated universal time	universālais koordinētais laiks

2.2. Q kodu apzīmējumi

Q kodu saīsinājumiem norādītais atšifrējums abās valodās ir definīcija, nevis termins.

Saīsinājums	LV izruna	EN definīcija	LV definīcija
QFE	kju-ef-i	atmospheric pressure at aerodrome elevation / runway threshold	atmosfēras spiediens lidlauka / skrejceļa sliekšņa pacēluma līmenī
QNH	kju-en-eič	altimeter sub-scale setting to obtain elevation when on the ground	altimetra apakšskalas iestatījums lidlauka absolūtā augstuma noteikšanai
QNE	kju-en-i	the barometric pressure used for the standard altimeter setting (1013,25 hPa)	standarta atmosfēras spiediens 1013,25 hPa
QFF	kju-ef-ef	the current air pressure at the measuring site reduced to the sea level	atmosfēras spiediens jūras līmenī atbilstoši faktiskajai atmosfērai
QDM	kju-di-em	magnetic bearing from the aircraft to the transmitting station	magnētiskais azimuts no lidaparāta uz navigācijas radiobāku
QDR	kju-di-ār	magnetic bearing of the aircraft from the transmitting station	magnētiskais azimuts no navigācijas radiobākas uz lidaparātu
QTE	kju-ti-i	true bearing of the aircraft from the transmitting station	īstais azimuts no navigācijas radiobākas uz lidaparātu

2.3. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienību apzīmējumu saīsinājumi

Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienību apzīmējumu saīsinājumi var būt norādīti dokumentos vai tiesību aktos, tādēļ ir svarīgi šos saīsinājumus saglabāt šajā dokumentā. Taču to izruna latviešu valodā nav nepieciešama, jo radiofrazēoloģijā gaisa satiksmes vadības pakalpojuma struktūrvienības identificē ar pilnu nosaukumu.

Saīsinājums	EN termins	LV termins
ACC	Area Control Centre	lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centrs
APP	Approach	pieeja
TWR	Tower	tornis
GDN	Ground	zeme
AFIS	Aerodrome Flight Information Service	lidlauka lidojumu informācijas dienests
FIS	Flight Information Service	lidojumu informācijas dienests

2.4. Gaisa telpas struktūras elementu apzīmējumu saīsinājumi

Saīsinājums	EN termins	LV termins
ATZ	aerodrome air traffic zone	lidlauka gaisa satiksmes zona
CBA	cross-border area	pārrobežu rajons
CDR	conditional route	nosacījuma maršruts
CTA	air traffic control area	gaisa satiksmes vadības rajons
CTR	air traffic control zone	gaisa satiksmes vadības zona
D	danger area	bīstamais rajons
FIR	flight information region	lidojumu informācijas reģions
P	prohibited area	aizliegtais rajons
RMZ	radio mandatory zone	obligātā radiosakaru zona
R	restricted area	ierobežotu lidojumu rajons
TIA	traffic information area	satiksmes informācijas rajons
TIZ	traffic information zone	satiksmes informācijas zona
TMA	aerodrome air traffic terminal control area	lidlauka gaisa satiksmes vadības rajons
TMZ	transponder mandatory zone	obligātā transpondera zona
TRA	temporary reserved area	īslaicīgi rezervēts rajons
TSA	temporary segregated area	īslaicīgi norobežots rajons

3. NODAĻA. SKAITĻU UN CIPARU LIETOŠANA

3.1. Ciparus radiofrazēoloģijā izrunā latviešu valodā

Cipars	EN izruna	LV izruna
0	ze-ro	nulle
1	wun	viens
2	too	divi
3	tree	trīs
4	fow-er	četri
5	fife	pieci
6	six	seši
7	sev-en	septiņi
8	ait	astoņi
9	nin-er	deviņi
10	ten	desmit
11	ee-le-ven	vienpadsmit
12	twelf	divpadsmit

3.2. Radiofrazēoloģijā pārraidot skaitļus un ciparus izmanto šādus vārdus:

EN vārds	EN izruna	LV izruna
Decimal	dat-see-mal	komats
Hundred	hun-dred	simts
Thousand	tou-sand	tūkstotis

3.3. Nosacījumi, kas jāievēro, lai nodrošinātu konsekveci skaitļu un ciparu pārraidīšanā radiofrazēoloģijā.

1. Visus skaitļus, kurus izmanto, lai pārraidītu lidaparāta pazīšanas zīmi, lidojuma kursu, skrejceļu, vēja virzienu un ātrumu, izņemot 5. un 6. punktā noteikto, izrunā, minot katru ciparu atsevišķi.

Piemēram:

lidaparāta pazīšanas zīmes	radiosakaros pārraida
BT 787	Bravo Tango septiņi astoņi septiņi

(lidojuma) kurss	radiosakaros pārraida
100 grādi	kurss viens nulle nulle
080 grādi	kurss nulle astoņi nulle

skrejceļš	radiosakaros pārraida
27	skrejceļš divi septiņi
30	skrejceļš trīs nulle

vēja virziens un ātrums	radiosakaros pārraida
200 grādi, 70 mezgli	vējš divi nulle nulle grādi, septiņi nulle mezgli
160 grādi, 18 mezgli, brāzmās 30 mezgli	vējš viens seši nulle grādi, viens astoņi mezgli, brāzmās trīs nulle mezgli

2. Lidojumu līmeņus pārraida, katru ciparu izrunājot atsevišķi, izņemot gadījumu, kad lidojumu līmenis izteikts veselos simtos.

Piemēram:

lidojumu līmenis	radiosakaros pārraida
FL 180	lidojumu līmenis viens astoņi nulle
FL 200	lidojumu līmenis divi simti

3. Altimetra iestatījumu pārraida, katru ciparu izrunājot atsevišķi, izņemot gadījumu, kad iestatījums ir 1000 hPa, ko pārraida kā “viens tūkstotis”.

Piemēram:

lidojumu līmenis	radiosakaros pārraida
1012 hPa	kjū-en-eič viens nulle viens divi
1000 hPa	kjū-en-eič viens tūkstotis
993 hPa	kjū-en-eič deviņi deviņi trīs

4. Visus skaitļus, ko izmanto, lai pārraidītu transpondera kodus, pārraida, katru ciparu izrunājot atsevišķi, izņemot gadījumus, kad transpondera kods izteikts veselos tūkstošos. Tādā gadījumā informāciju pārraida, izrunājot ciparu, kas apzīmē tūkstošu skaitu, un pēc tā vārdu “tūkstoši”.

Piemēram:

transpondera kods	radiosakaros pārraida
2400	transpondera kods divi četri nulle nulle
1000	transpondera kods viens tūkstotis
2000	transpondera kods divi tūkstoši

5. Visus skaitļus, ko izmanto, lai pārraidītu informāciju, kas nav norādīta 1., 2., 3. un 4. punktā, pārraida, katru ciparu izrunājot atsevišķi, izņemot gadījumus, kad visus skaitļus, kuri izteikti veselos simtos un veselos tūkstošos, pārraida, izrunājot katru ciparu skaitlī, kas apzīmē simtu vai tūkstošu skaitu, un pēc tam attiecīgi vārdu “hundred” (“simti”) vai “thousand” (“tūkstoši”). Tūkstošu un veselu simtu kombinācijas pārraida, izrunājot katru ciparu ar skaitli, kas apzīmē

tūkstošu skaitu, un vārdu “thousand” (“tūkstoši”), un pēc tam simtu skaitu un vārdu “hundred” (“simti”).

Piemēram:

lidojumu augstums	radiosakaros pārraida
800	astoņi simti
3400	trīs tūkstoši četri simti
12000	viens divi tūkstoši

mākoņu augstums	radiosakaros pārraida
2200	divi tūkstoši divi simti
4300	četri tūkstoši trīs simti

redzamība	radiosakaros pārraida
1000	redzamība viens tūkstotis
700	redzamība septiņi simti

Redzamība uz skrejceļa (RVR)	radiosakaros pārraida
600	ār-vi-ār seši simti
1700	ār-vi-ār viens tūkstotis septiņi simti

6. Gadījumos, kad jāprecizē skaitlis, kas pārraidīts kā veseli tūkstoši un/vai veseli simti, skaitli pārraida, katru ciparu izrunājot atsevišķi.

7. Kad informāciju par relatīvo azimutu uz objektu vai satiksmi pa konfliktējošu trajektoriju sniedz, atsaucoties uz pulksteņa ciparnīcu ar 12 stundu atzīmēm, informāciju norāda, ciparus izrunājot kopā, piemēram, “uz desmitiem” vai “uz vienpadsmitiem”.

8. Decimāldaļskaitļus pārraida, kā noteikts 1., 2., 3. un 4. punktā, decimālkomata vietu pareizā secībā norādot ar vārdu “komats”.

Piemēram:

cipars	radiosakaros pārraida
100,3	viens nulle nulle komats trīs
38 143,9	trīs astoņi viens četri trīs komats deviņi

9. Lai ļoti augstas frekvences (VHF) radiotelefonijas sakaros norādītu raidītāja kanālu, izmanto visus sešus skaitliskā apzīmējuma ciparus, izņemot gadījumus, kad gan piektais, gan sestais cipars ir nulle. Tādos gadījumos izmanto tikai pirmos četrus ciparus.

Piemēram:

cipars	radiosakaros pārraida
118,000	viens viens astoņi komats nulle

118,005	viens viens astoņi komats nulle nulle pieci
118,010	viens viens astoņi komats nulle viens nulle
118,025	viens viens astoņi komats nulle divi pieci
118,050	viens viens astoņi komats nulle pieci nulle
118,100	viens viens astoņi komats viens

4. NODAĻA. RADIOFRAZEOLĒGIJĀ IZMANTOJAMIE STANDARTA VĀRDI UN FRĀZES

4.1. Radiofrazēoloģijas standarta vārdi un frāzes

Radiofrazēoloģijā izmantojamie standarta vārdi un frāzes atbilstoši SERA.14045. punktā noteiktajam.

EN	LV
ACKNOWLEDGE	APSTIPRINĀT
AFFIRM	APSTIPRINU
APPROVED	APSTIPRINĀTS
BREAK	PĀRTRAUKUMS ¹
BREAK BREAK	PĀRTRAUKUMS PĀRTRAUKUMS ¹
CANCEL	ATCELT
CHECK	PĀRBAUDĪT/PĀRBAUDE ²
CLEARED	ATĻAUTS
CONFIRM	APSTIPRINĀT
CONTACT	SAZINĀTIES AR
CORRECT	PAREIZI
CORRECTION	LABOJUMS
DISREGARD	NEŅEMT VĒRĀ
HOW DO YOU READ	KĀ JŪS DZIRDAT
I SAY AGAIN	ATKĀRTOJU
MAINTAIN	SAGLABĀT ³
MONITOR	KLAUSĪTIES / SEKOT NOTIEKOŠAJAM
NEGATIVE	NEGATĪVS
OVER	GAIDU ATBILDI ⁴
OUT	BEIDZU ⁴
READ BACK	ATKĀRTOT VISU [ZIŅOJUMU]
RECLEARED	JAUNA ATĻAUJA
REPORT	ZIŅOT
REQUEST	PRASĪT
ROGER	SAPRATU ⁵
SAY AGAIN	ATKĀRTOT
SPEAK SLOWER	RUNĀT LĒNĀK
STANDBY	GAIDĪT ⁶
UNABLE	NEVARĒT ⁷

WILCO	TIKS IZPILDĪTS
WORDS TWICE	VĀRDI DIVREIZ

Piezīmes:

- ¹ izmanto, ja ziņojuma teksts nav nepārprotami nošķirts no citām teksta daļām;
- ² izmanto tikai kontekstā ar sistēmu vai procedūru pārbaudi. Parasti atbilde netiek gaidīta;
- ³ izmanto, piemēram, “SAGLABĀT VFR”;
- ⁴ parasti netiek izmantoti VHF sakaros;
- ⁵ vārdu “SAPRATU” nekādā gadījumā nedrīkst izmantot, atbildot uz jautājumiem, kas prasa “ATKĀRTOT VISU [ZIŅOJUMU]” vai tiešu apstiprinājumu “APSTIPRINU”, vai noliegumu “NEGATĪVS”;
- ⁶ vārds “GAIDĪT” nav ne apstiprinošs, ne noliedzošs;
- ⁷ aiz vārda “NEVARĒT” parasti seko iemesls.

4.2. Latviešu valodas radiofrazēoloģijas standarta vārdi

Latviešu aviācijas radiofrazēoloģijā izmantojamie standarta vārdi, lai nodrošinātu konsekventu aviācijai specifisku terminu piemērošanu.

EN	LV
airborne	gaisā
altitude	[absolūtais] augstums
base [leg]	bāzē / bāzes posmā
call sign	pazīšanas zīme
change to (frequency)	pāriet uz (frekvence)
circuit	[lidlauka lidojumu] riņķis
climb	uzņemt augstumu
contact (frequency)	sazināties ar (frekvence)
crosswind[leg]	sānvējā / sānvēja posmā
departure	izlidošana
descend	samazināt augstumu
downwind [leg]	pavējā / pavēja posmā
elevation	pacēlums
final [leg]	taisnē / taisnes posmā
follow	sekot
glide path	glisāde
glide slope	glisādes slīpums
go around	aiziet uz otro apli

height	relatīvais augstums
IDENT	IDENT (<i>identificēšana</i>)
monitor (frequency)	klausīties (frekvence)
occupy	aizņemt
orbit	riņķis/riņķot
proceed	doties (arī <i>lidot / turpināt kustību</i>)
pushback	izstumšana
radio aid	radionavigācijas līdzeklis
[runway] heading	[skrejceļa] kurss
[runway] track	[skrejceļa] ceļalīnija (<i>treks</i>)
SQUAWK (transponder code)	SQUAWK (<i>transpondera kods</i>)
take-off	pacelšanās
touchdown	zemskares
traffic	satiksme/lidaparāts (<i>atkarībā no frāzes konteksta</i>)
upwind [leg]	pretvējā / pretvēja posmā
wake turbulence	pēcstrūklas turbulence

5. NODAĻA. LIDOJUMA PLĀNS

Šajā nodaļā apkopotas frāzes, kuras pilots un gaisa satiksmes vadības dispečers izmanto radiofrazēoloģijā saistībā ar lidojuma plānu.

EN	LV
flight plan	lidojuma plāns
SUBMIT or FILE FLIGHT PLAN	IESNIEGT LIDOJUMA PLĀNU
UPDATE THE FLIGHT PLAN	ATJAUNOT LIDOJUMA PLĀNU
AMEND THE FLIGHT PLAN	PAPILDINĀT LIDOJUMA PLĀNU
REPETITIVE FLIGHT PLAN	DAUDZKĀRTĒJS LIDOJUMA PLĀNS
FLIGHT PLAN IS FILED [INCORRECTLY or WITH MISTAKES]	LIDOJUMA PLĀNS AIZPILDĪTS [NEPAREIZI vai AR KĻŪDĀM]
FLIGHT PLAN TIME HAS EXPIRED [YOU HAVE TO AMEND or UPDATE IT]	LIDOJUMA PLĀNA LAIKS IR BEIDZIES [JUMS TAS JĀLABO vai JĀATJAUNO]
IN ACCORDANCE WITH YOUR FLIGHT PLAN YOU SHOULD PROCEED VIA (significant point or route)	SASKAŅĀ AR JŪSU LIDOJUMA PLĀNU JUMS JĀLIDO PA (ievērojams punkts vai maršruts)
REQUEST TO CHANGE MY FLIGHT PLAN [or PART OF MY FLIGHT PLAN]	PRASU MAINĪT MANU LIDOJUMA PLĀNU [vai LIDOJUMA PLĀNA DAĻU]
AIR FILED IFR FLIGHT PLAN	LIDOJUMA LAIKĀ IESNIEGTS IFR LIDOJUMA PLĀNS

6. NODAĻA. RADIOSAKARU NOSACĪJUMI

6.1. Radiosakaru dzirdamības pārbaudei izmantotās frāzes

EN	LV
RADIO CHECK	RADIOSAKARU PĀRBAUDE
HOW DO YOU READ?	KĀ JŪS DZIRDAT? vai KĀDA IR DZIRDAMĪBA?

6.2. Dzirdamības skala tiek izmantota, lai identificētu pārraides kvalitāti

EN	LV
READ YOU 5 (perfectly readable)	DZIRDAMĪBA 5 (teicama)
READ YOU 4 (readable)	DZIRDAMĪBA 4 (laba)
READ YOU 3 (readable but with difficulty)	DZIRDAMĪBA 3 (apgrūtināta)
READ YOU 2 (readable now and then)	DZIRDAMĪBA 2 (ar pārtraukumiem)
READ YOU 1 (unreadable)	DZIRDAMĪBA 1 (nav dzirdams)

6.3. Dzirdamības traucējumi vai sliktas dzirdamība

EN	LV
READING YOU WITH DISTORTIONS	DZIRDAMĪBA AR TRAUCĒJUMIEM
I READ YOU [WITH BACKGROUND NOISE or WITH INTERRUPTIONS, or BUT WEAK]	DZIRDU [AR FONĀ TROKŠNIEM vai AR PĀRTRAUKUMIEM, vai BET VĀJI]
SAY AGAIN [FIRST or LAST PART OF YOUR MESSAGE]	ATKĀRTOJIET [PIRMO vai PĒDĒJO ZIŅOJUMA DAĻU]
SAY AGAIN [ALL BEFORE or ALL AFTER (part of message)]	ATKĀRTOJIET [VISU PIRMS vai VISU PĒC (ziņojuma daļa)]
CALL ME AGAIN (time) IN MINUTES [or (time) HOUR]	IZSAUCIET MANI PĒC (laiks) MINŪTĒM [vai (laiks) STUNDAS]
TRANSMIT BLIND or BLIND TRANSMISION	PĀRRAIDĪT AKLAJĀ REŽĪMĀ vai AKLĀ PĀRRAIDĪŠANA
BREAK	PĀRTRAUKUMS
BREAK BREAK	PĀRTRAUKUMS PĀRTRAUKUMS

6.4. Kontroles nodošana vai frekvences maiņa

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.4. punktu.

EN	LV
CONTACT (unit call sign) (frequency) [NOW]	SAZINIETIES (struktūrvienības pazīšanas zīme) (frekvence) [TAGAD]

AT (or OVER) (time or place) [or WHEN] [PASSING/LEAVING/REACHING (level)] CONTACT (unit call sign) (frequency)	(laiks) (vai VIRS (vieta)) [vai KAD] [ŠĶĒRSOJAT/ATSTĀJAT/SASNIEDZAT (līmenis),] SAZINIETIES AR (struktūrvienības pazišanas zīme) (frekvence)
IF NO CONTACT (instructions)	JA NAV SAKARU, (norādījumi)
STAND BY FOR (unit call sign) (frequency)	GAIDIET (struktūrvienības pazišanas zīme) (frekvence) ¹
REQUEST CHANGE TO (frequency)	PRASU MAINĪT UZ (frekvence)
FREQUENCY CHANGE APPROVED	FREKVENCES MAIŅA APSTIPRINĀTA
MONITOR (unit call sign) (frequency)	KLAUSIETIES (struktūrvienības pazišanas zīme) (frekvence) ²
MONITORING (frequency)	KLAUSOS (frekvence)
WHEN READY, CONTACT (unit call sign) (frequency)	KAD ESAT GATAVS, SAZINIETIES AR (struktūrvienības pazišanas zīme) (frekvence)
REMAIN THIS FREQUENCY	PALIECIET ŠAJĀ FREKVENCĒ

Piezīmes:

¹ lidaparātam var pieprasīt “GAIDĪT” frekvencē, kad ir paredzams, ka ATS struktūrvienība drīz uzsāks sakarus;

² lidaparātam var pieprasīt “KLAUSĪTIES” frekvencē, kad informācija tiek tajā pārraidīta.

6.5. Lidaparāta pazišanas zīmes maiņa

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.6. punktu.

EN	LV
CHANGE YOUR CALL SIGN TO (new call sign) [UNTIL FURTHER ADVISED]	MAINIET SAVU PAZĪŠANAS ZĪMI UZ (jaunā pazišanas zīme) [LĪDZ TURPMĀKIEM NORĀDĪJUMIEM] ¹
REVERT TO FLIGHT PLAN CALL SIGN (call sign) [AT (significant point)]	ATGRIEZIETIES PIE LIDOJUMA PLĀNA PAZĪŠANAS ZĪMES (pazišanas zīme) [(ievērojams punkts)] ²

Piezīmes:

¹ dot norādījumus lidaparātam mainīt tā pazišanas zīmi;

² lai ieteiktu lidaparātam atgriezties pie lidojuma plānā norādītās pazišanas zīmes.

6.6. Pieprasīt pilotam apstiprināt lidaparātā uzstādīto transpondera kodu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.6. punktu.

EN	LV
CONFIRM SQUAWK (code)	APSTIPRINIET SQUAWK (kods)

SQUAWKING (code)	RAIDU SQUAWK (kods)
------------------	---------------------

6.7. Pieprasīt pilotam atkārtoti uzstādīt piešķirto režīmu un kodu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.4. punktu.

EN	LV
RESET SQUAWK [(mode)] (code)	MAINIET SQUAWK [(režīms)] (kods)
RESETTING [(mode)] (code)	MAINU [(režīms)] (kods)

6.8. Pieprasīt IDENT funkcijas darbību

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.7. punktu.

EN	LV
SQUAWK [(code)] [AND] IDENT	SQUAWK [(kods)] [UN] IDENT
SQUAWK LOW	SQUAWK ZEMS
SQUAWK NORMAL	SQUAWK NORMĀLS
TRANSMIT ADS-B IDENT	PĀRRAIDIET ADS-B IDENT

6.9. Pieprasīt transpondera darbības pagaidu apturēšanu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.8. punktu.

EN	LV
SQUAWK STANDBY	SQUAWK GAIDĪŠANAS REŽĪMĀ

6.10. Pieprasīt transpondera un/vai ADS-B raidītāja darbības apturēšanu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.10. punktu.

EN	LV
STOP SQUAWK [TRANSMIT ADS-B ONLY]	PĀRTRAUCIET SQUAWK [RAIDIET TIKAI ADS-B]
STOP ADS-B TRANSMISSION [SQUAWK (code) ONLY]	PĀRTRAUCIET RAIDĪT ADS-B [TIKAI SQUAWK (kods)]

Piezīme:

* Mode S transpondera un ADS-B neatkarīgās darbības var nebūt iespējamās visos lidaparātos (piemēram, tur, kur ADS-B tiek nodrošināts ar transpondera pagarinātā signāla raidītāja (squitter) 1090 MHz). Tādos gadījumos lidaparāts var nebūt spējīgs izpildīt ATS norādījumus attiecībā uz ADS-B darbību.

6.11. Pieprasīt spiediena augstuma pārraidīšanu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.11. punktu.

EN	LV
----	----

SQUAWK CHARLIE	SQUAWK CHARLIE
TRANSMIT ADS-B ALTITUDE	RAIDIET ADS-B AUGSTUMU

6.12. Pieprasīt spiediena iestatījuma pārbaudi un līmeņa apstiprinājumu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.12. punktu.

EN	LV
CHECK ALTIMETER SETTING AND CONFIRM (level)	PĀRBAUDIET SPIEDIENA IESTATĪJUMU ALTIMETRĀ UN APSTIPRINIET (līmenis)

6.13. Pieprasīt spiediena augstuma pārraidīšanas apturēšanu kļūdainas darbības dēļ

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.13. punktu.

EN	LV
STOP SQUAWK CHARLIE WRONG INDICATION	PĀRTRAUCIET SQUAWK CHARLIE, NEPAREIZS RĀDĪJUMS
STOP ADS-B ALTITUDE TRANSMISSION [(WRONG INDICATION, or reason)]	PĀRTRAUCIET ADS-B AUGSTUMA RAIDĪŠANU [(NEPAREIZS RĀDĪJUMS vai iemesls)]

6.14. 8.33 kHz kanālu solis

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.5. punktu.

EN	LV
CONFIRM EIGHT POINT THREE THREE;	APSTIPRINIET ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS ¹
AFFIRM EIGHT POINT THREE THREE	APSTIPRINU ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS ²
NEGATIVE EIGHT POINT THREE THREE	ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS NEGATĪVS ³
CONFIRM UHF	APSTIPRINIET UHF ⁴
AFFIRM UHF	APSTIPRINU UHF ⁵
NEGATIVE UHF	UHF NEGATĪVS ⁶
CONFIRM EIGHT POINT THREE THREE EXEMPTED	APSTIPRINIET ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS ATBRĪVOJUMU ⁷
AFFIRM EIGHT POINT THREE THREE EXEMPTED	APSTIPRINU ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS ATBRĪVOJUMU ⁸
NEGATIVE EIGHT POINT THREE THREE EXEMPTED	ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS ATBRĪVOJUMS NEGATĪVS ⁹
DUE EIGHT POINT THREE THREE REQUIREMENT	SASKAŅĀ AR ASTOŅI PUNKTS TRĪS TRĪS PRASĪBĀM ¹⁰

Piezīmes:

* šajā sadaļā vārds “punkts” tiek lietots tikai, lai nosauktu 8.33 kHz kanālu soļus, un tas nerada nekādas izmaiņas esošajos ICAO noteikumos un radiofrazēoloģijā par lietoto vārdu “komats”;

¹ pieprasa apstiprinājumu spējai izmantot 8.33 kHz soli;

² norāda spēju izmantot 8.33 kHz soli;

³ norāda nespēju izmantot 8.33 kHz soli;

⁴ pieprasa spēju izmantot UHF sakarus;

⁵ norāda spēju izmantot UHF sakarus;

⁶ norāda nespēju izmantot UHF sakarus;

⁷ pieprasa 8.33 kHz stāvokļa atbrīvojumu;

⁸ norāda 8.33 kHz stāvokļa atbrīvojuma esamību;

⁹ norāda 8.33 kHz stāvokļa atbrīvojuma neesamību;

¹⁰ lai norādītu, ka noteikta atļauja tiek piešķirta, jo, pretējā gadījumā neapriekots lidaparāts un/vai lidaparāts, kas nav saņēmis atbrīvojumu, ielidotu gaisa telpa ar obligātu prasību [8.33kHz kanālu soļa radioaparaturas] aprīkojumam.

6.15. GNSS pakalpojuma statuss

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.14. punkt.

EN	LV
GNSS REPORTED UNRELIABLE (or GNSS MAY NOT BE AVAILABLE [DUE TO INTERFERENCE]) 1) IN THE VICINITY OF (location) (radius) [BETWEEN (levels)] 2) IN THE AREA OF (description) (or IN (name) FIR) [BETWEEN (levels)]	ZIŅOTS, KA GNSS NAV TICAMS (vai GNSS NAV PIEEJAMS [TRAUCĒJUMU DĒĻ]) 1) (vieta) TUVUMĀ (rādiuss) [STARP (līmeņi)] 2) (apraksts) RAJONĀ (vai FIR (nosaukums) [STARP (līmeņi)]
BASIC GNSS (or SBAS, or GBAS) UNAVAILABLE FOR (specify operation) [FROM (time) TO (time) (or UNTIL FURTHER NOTICE)]	PAMATA GNSS (vai SBAS, vai GBAS) NAV PIEEJAMS, LAI VEIKTU (norādīt darbību) [NO (laiks) LĪDZ (laiks) (vai LĪDZ TURPMĀKAM PAZIŅOJUMAM)]
BASIC GNSS UNAVAILABLE [DUE TO (reason, e.g. LOSS OF RAIM or RAIM ALERT)]	PAMATA GNSS NAV PIEEJAMS [(iemesls, piem., RAIM ZUDUMS vai RAIM BRĪDINĀJUMS)]
GBAS (or SBAS) UNAVAILABLE	GBAS (vai SBAS) NAV PIEEJAMS
CONFIRM GNSS NAVIGATION	APSTIPRINIET GNSS NAVIGĀCIJU
AFFIRM GNSS NAVIGATION	APSTIPRINU GNSS NAVIGĀCIJU

6.17. RNAV

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.15. punktu.

EN	LV
UNABLE (designator) DEPARTURE [or ARRIVAL] DUE RNAV TYPE	NEVARU IZPILDĪT (apzīmējums) IZLIDOŠANU [vai ATLIDOŠANU] RNAV TIPA DĒĻ ¹
UNABLE (designator) DEPARTURE [or ARRIVAL] (reasons)	NEVARU IZPILDĪT (apzīmējums) IZLIDOŠANU [vai ATLIDOŠANU] (iemesli) ²
UNABLE TO ISSUE (designator) DEPARTURE [or ARRIVAL] DUE RNAV TYPE	NEVARU ATĻAUT (apzīmējums) IZLIDOŠANU [vai ATLIDOŠANU] RNAV TIPA DĒĻ ³
UNABLE TO ISSUE (designator) DEPARTURE [or ARRIVAL] (reasons)	NEVARU ATĻAUT (apzīmējums) IZLIDOŠANU [vai ATLIDOŠANU] (iemesli) ⁴
ADVISE IF ABLE (designator) DEPARTURE [or ARRIVAL]	ZIŅOJĪET, VAI VARĀT VEIKT (apzīmējums) IZLIDOŠANU [vai ATLIDOŠANU] ⁵
(aircraft call sign) UNABLE RNAV DUE EQUIPMENT	(lidaparāta pazīšanas zīme), NEVARU IZPILDĪT RNAV APRĪKOJUMA DĒĻ ⁶
(aircraft call sign) NEGATIVE RNAV	(lidaparāta pazīšanas zīme), RNAV NEGATĪVS ⁷

Piezīmes:

¹ pilots nevar pieņemt RNAV atlidošanas vai izlidošanas procedūru;

² pilots nespēj izpildīt piešķirto lidlauka zonas procedūru;

³ ATC nespēj piešķirt pilota pieprasīto RNAV atlidošanas vai izlidošanas procedūru lidaparātā esošā RNAV aprīkojuma tipa dēļ;

⁴ ATC nespēj piešķirt pilota pieprasīto RNAV atlidošanas vai izlidošanas procedūru;

⁵ apstiprinājums, ka īpaša RNAV atlidošanas vai izlidošanas procedūra var tikt pieņemta;

⁶ ATC informēšana par RNAV darbības pasliktināšanos vai atteici;

⁷ ATC informēšana par RNAV nespēju.

6.18. Lidaparāta navigācijas veikspējas zudums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.16. punktu.

EN	LV
UNABLE RNP (specify type) (or RNAV) [DUE TO (reason, e.g. LOSS OF RAIM or RAIM ALERT)]	NEVARU IZPILDĪT RNP (precizēt tipu) (vai RNAV) [(iemesls, piem., RAIM ZUDUMS vai RAIM BRĪDINĀJUMS)]

7. NODAĻA. LIDLĀUKA APRĪKOJUMS UN PROCEDŪRAS

7.1. Termini, kas saistīti ar lidlaukā esošo teritoriju un vietu nosaukumiem

EN termins	LV termins
apron	perons
stand	stāvvietā
parking area	stāvlaukums
heliport, helipad	helikopteru laukums
maintenance area	tehniskās apkopes teritorija
hangar	angārs
manoeuvring area	manevrēšanas teritorija
taxiway	manevrēšanas ceļš
main taxiway	galvenais manevrēšanas ceļš
taxilane	manevrēšanas josla
taxiline	manevrēšanas līnija
taxistrip	manevrēšanas ceļa josla
pocket	kabata ¹
intersection	krustojums
holding point	gaidīšanas vieta
stop bar	apstāšanās vieta (ugunis)
de-icing area	pretapledošanas laukums

Piezīme:

¹ manevrēšanas ceļa paplašinājums īslaicīgai lidaparāta stāvēšanai.

7.2. Lidlauka skrejceļš

EN	LV
runway	skrejceļš
runway-in-use / active runway	aktīvais skrejceļš
[runway] threshold	[skrejceļa] sliekšnis
displaced threshold	pārcelts skrejceļa sliekšnis
CAUTION! THRESHOLD RUNWAY (number) IS DISPLACED (number) METERS	UZMANĪBU! SKREJCEĻA (numurs) SLIEKSNIS PĀRCELTS PAR (skaitlis) METRIEM
runway lights	skrejceļa ugunis
outer/middle/inner marker	ārējais/vidējais/iekšējais marķieris

7.3. Frāzes, kas apzīmē darbības, kas tiek veiktas uz vai no lidlauka

EN	LV
taxi	manevrēt
air-taxi	manevrēt gaisā (<i>helikopteriem</i>)
warm up (<i>engines</i>)	iesildīt (<i>dzinējus</i>)
run up (<i>engines</i>)	iemēģināt (<i>dzinējus</i>)
start up (<i>engines</i>)	iedarbināt (<i>dzinējus</i>)
hold/wait	gaidīt
line up	ieņemt izpildstarta vietu
backtrack	manevrēt pretvirzienā
LINE UP VIA BACKTRACK RUNWAY (number)	MANEVRĒJIET PRETVIRZIENĀ UN IEŅEMIET IZPILDSTARTA VIETU UZ SKREJCEĻA (numurs)
REQUEST START-UP	PRASU IEDARBINĀT [DZINĒJUS]
departure	izlidošana
arrival	atlidošana
departing traffic	izlidojošie lidaparāti
arriving traffic	ielidojošie lidaparāti
approaching traffic / closing traffic	tuvojošies lidaparāti / lidaparāti, kas tuvojas
unidentified traffic	neatpazīti lidaparāti
take-off	pacelšanās
landing	nosēšanās
touch-and-go	nosēšanās ar tūlītēju pacelšanos
REQUEST (number) TOUCH-AND-GO	PRASU (skaitlis) NOSĒŠANOS AR TŪLĪTĒJU PACELŠANOS
oil slick / oil spillage	eļļas izplūdums / eļļas noplūde
CAUTION! GRASS MOWERS ON BOTH SIDES OF THE RUNWAY	UZMANĪBU! ZĀLESPLĀVĒJI ABĀS SKREJCEĻA MALĀS

7.4. Lidlauka transportlīdzekļi

EN termins	LV termins
snow plough	sniega tīrītājs
luggage tug	bagāžas vedējs
refueller	degvielas vedējs
“Follow-me” vehicle	pavadošais transportlīdzeklis

ambulift	pasažieru atbalsta transportlīdzekļi
truck	smagā automašīna
bus	autobus
catering truck	ēdienu piegādes transportlīdzeklis
self-propelled stair	pašgājējas kāpnes
baggage conveyor belt	bagāžas konveijers
lavatory service vehicle	tualešu apstrādes transportlīdzeklis
container and pallet highloaders and transporters	konteineru un palešu iekrāvēji un vedēji
tractor	traktors
aircraft deicing vehicles	lidaparātu atledošanas transportlīdzeklis
fire fighting vehicle	ugunsdzēsības transportlīdzeklis
towbarless pushback tractor/tug	izstumšanas traktors bez izstumšanas stieni
pushback tractor/tug with a towbar	izstumšanas traktors ar izstumšanas stieni
water filling vehicle	ūdens uzpildes transportlīdzeklis

7.5. Termini un frāzes, kas saistītas ar lidlauka stāvokli

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.11. punktu.

EN	LV
<p>[(location) RUNWAY (number) SURFACE CONDITION [CODE (three-digit number)];</p> <p><i>followed as necessary by:</i></p> <p>1. ISSUED AT (date and time UTC);</p> <p>2. DRY, or WET ICE, or WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW, or DRY SNOW, or DRY SNOW ON TOP OF ICE, or WET SNOW ON TOP OF ICE, or ICE, or SLUSH, or STANDING WATER, or COMPACTED SNOW, or WET SNOW, or DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW, or WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW, or WET, or SLIPPERY WET, OR SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY, or FROST;</p> <p>3. DEPTH ((depth of deposit) MILLIMETRES or NOT REPORTED);</p>	<p>[(atrašanās vieta)] SKREJCEĻA (numurs) VIRSMAS STĀVOKLIS [KODS (trīs ciparu numurs)];</p> <p><i>pēc nepieciešamības pievieno kādu no turpmākajām frāzēm:</i></p> <p>1. IZDOTS (datums un laiks UTC);</p> <p>2. SAUSS vai SLAPJŠ LEDUS, vai ŪDENS UZ SABLĪTĒTA SNIEGA, vai SAUSS SNIEGS, vai SAUSS SNIEGS UZ LEDUS, vai SLAPJŠ SNIEGS UZ LEDUS, vai LEDUS, vai ŠĶĪDONIS, vai STĀVOŠS ŪDENS, vai SABLĪTĒTS SNIEGS, vai SLAPJŠ SNIEGS, vai SAUSS SNIEGS UZ SABLĪTĒTA SNIEGA, vai SLAPJŠ SNIEGS UZ SABLĪTĒTA SNIEGA, vai SLAPJŠ, vai SLIDENI SLAPJŠ, vai ĪPAŠI SAGATAVOTS ZIEMAS SKREJCEĻŠ, vai SARMA;</p> <p>3. BIEZUMS ((nosēdumu biezums) MILIMETRI vai NAV ZIŅOTS);</p>

4. COVERAGE ((number) PER CENT or NOT REPORTED);	4. PĀRKLĀJUMS ((skaitlis) PROCENTI vai NAV ZIŅOTS);
5. AVAILABLE WIDTH (number) METRES;	5. PIEEJAMĀIS PLATUMS (skaitlis) METRI;
6. LENGTH REDUCED TO (number) METRES;	6. GARUMS SAMAZINĀTS LĪDZ (skaitlis) METRIEM;
7. DRIFTING SNOW;	7. SNIEGVILKSNIS;
8. LOOSE SAND;	8. IZBĀRSTĪTAS SMILTIS;
9. CHEMICALLY TREATED;	9. ĶĪMISKI APSTRĀDĀTS;
10. SNOWBANK (number) METRES [LEFT, or RIGHT or LEFT AND RIGHT] [OF or FROM] CENTRE LINE;	10. SNIEGA VALNIS (skaitlis) METRI [PA KREISI vai LABI, vai PA KREISI UN PA LABI] [NO] CENTRA LĪNIJAS;
11. TAXIWAY (identification of taxiway) SNOWBANK (number) METRES [LEFT, or RIGHT or LEFT AND RIGHT] [OF or FROM] CENTRE LINE;	11. MANEVREŠANAS CEĻŠ (manevrēšanas ceļa apzīmējums) SNIEGA VALNIS (skaitlis) METRI [PA KREISI vai LABI, vai PA KREISI UN PA LABI] [NO] CENTRA LĪNIJAS;
12. ADJACENT SNOWBANKS;	12. BLAKUS ESOŠAIS SNIEGA VALNIS;
13. TAXIWAY (identification of taxiway) POOR;	13. MANEVREŠANAS CEĻŠ (manevrēšanas ceļa apzīmējums) SLIKTS;
14. APRON (identification of apron) POOR;	14. PERONS (perona apzīmējums) SLIKTS;
15. Plain-language remarks	15. Piezīmes vienkāršā valodā
[(location)] RUNWAY SURFACE CONDITION RUNWAY (number) NOT CURRENT	[(atrašanās vieta)] SKREJCEĻA VIRSMAS STĀVOKLIS, SKREJCEĻŠ (numurs) NAV AKTUĀLS
LANDING SURFACE (condition)	NOSĒŠANĀS VIRSMA (stāvoklis)
CAUTION CONSTRUCTION WORK (location)	UZMANĪBU! BŪVDARBI (atrašanās vieta)
CAUTION (specify reasons) RIGHT (or LEFT), (or BOTH SIDES) OF RUNWAY [(number)]	UZMANĪBU! (norādiet iemeslus) PA LABI (vai KRESI), (vai ABĀS PUSĒS) NO SKREJCEĻA [(numurs)]
CAUTION WORK IN PROGRESS (or OBSTRUCTION) (position and any necessary advice)	UZMANĪBU! TIEK VEIKTI DARBI (vai ŠĶĒRSLIS) (vieta vai papildu informācija)
BRAKING ACTION REPORTED BY (aircraft type) AT (time) GOOD (or GOOD TO MEDIUM, or MEDIUM, or MEDIUM TO POOR, or POOR)	BREMZĒŠANAS ZIŅOJUMS NO (lidaparāta tips) (laiks), LABA (vai VIDĒJA, DRĪZĀK LABA; vai VIDĒJA; vai VIDĒJA, DRĪZĀK SLIKTA; vai SLIKTA)
TAXIWAY (identification of taxiway)	MANEVREŠANAS CEĻŠ (manevrēšanas

WET [or STANDING WATER, or SNOW REMOVED (length and width as applicable), or CHEMICALLY TREATED, or COVERED WITH PATCHES OF DRY SNOW (or WET SNOW, or COMPACTED SNOW, or SLUSH, or FROZEN SLUSH, or ICE, or WET ICE, or ICE UNDERNEATH, or ICE AND SNOW, or SNOWDRIFTS, or FROZEN RUTS AND RIDGES or LOOSE SAND)]	ceļa apzīmējums) SLAPJŠ [vai STĀVOŠS ŪDENS, vai NOTĪRĪTS SNIEGS (attiecīgais garums un platums), vai ĶĪMISKI APSTRĀDĀTS, vai VIETĀM ŠAUSS SNIEGS (vai SLAPJŠ SNIEGS, vai SABLĪETĒTS SNIEGS, vai ŠĶĪDONIS, vai SASALIS ŠĶĪDONIS, vai LĒDUS, vai SLAPJŠ LĒDUS, vai APAKŠĀ LĒDUS, vai LĒDUS UN SNIEGS, vai SNIEGA KUPENAS, vai SASALUŠAS GRAMBAS UN RISES, vai IZBĀRSTĪTAS SMILTIS)]
(ATS unit call sign) OBSERVES (weather information)	(ATS struktūrvienības pazīšanas zīme) NOVĒRO (informācija par laikapstākļiem)
PILOT REPORTS (weather information)	PILOTA ZIŅOJUMS (informācija par laikapstākļiem)

7.6. Lidlauku vizuālo un nevizuālo līdzekļu darbības statuss

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.12. punktu.

EN	LV
(specify visual or non-visual aid) RUNWAY (number) (description of deficiency)	(konkrēts vizuālais vai nevizuālais līdzeklis), SKREJCEĻŠ (numurs) (nepilnības apraksts)
(type) LIGHTING (unserviceability)	(tips) APGAISMOJUMS (neizmantojamība)
GBAS/SBAS/MLS/ILS CATEGORY (category) (serviceability state)	GBAS/SBAS/MLS/ILS KATEGORIJA (kategorija) (izmantojamības stāvoklis)
TAXIWAY LIGHTING (description of deficiency)	MANEVREŠANAS CEĻA UGUNIS (nepilnības apraksts)
(type of visual approach slope indicator) RUNWAY (number) (description of deficiency)	(vizuālās pieejas slīpuma indikatora tips), SKREJCEĻŠ (numurs), (nepilnības apraksts)

8. NODAĻA. VIRSZEMES PERSONĀLA UN LIDOJUMU APKALPES FRAZEOLOĢIJA

8.1. Iedarbināšanas procedūras (virszemes personāls un lidojumu apkalpe lidaparāta kabīnē)

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 5.1.1. punktu.

EN	LV
[ARE YOU] READY TO START UP?	[VAI JŪS] ESAT GATAVS IEDARBINĀT [DZINĒJU]?
STARTING NUMBER (engine number(s))	IEDARBINU NUMURS (dzinēja numurs(-i))

Piezīme:

* virszemes personālam uz šo sakaru apmaiņu ir jāatbild vai nu pa rāciju, vai ar skaidru/atšķirīgu vizuālu signālu, lai norādītu, ka viss ir skaidrs un ka dzinēju iedarbināšana var sekot kā paredzēts;

* iesaistīto pušu nepārprotama identifikācija ir būtiska jebkuros sakaros starp virszemes personālu un pilotiem.

8.2. Izstumšanas procedūras

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 5.1.2. punktu.

EN	LV
ARE YOU READY FOR PUSHBACK?	VAI JŪS ESAT GATAVS IZSTUMŠANAI?
READY FOR PUSHBACK	IZSTUMŠANAI GATAVS
CONFIRM BRAKES RELEASED	APSTIPRINIET BREMŽU ATLAIŠANU
BRAKES RELEASED	BREMZES ATLAISTAS
COMMENCING PUSHBACK	SĀKU IZSTUMŠANU
PUSHBACK COMPLETED	IZSTUMŠANA PABEIGTA
STOP PUSHBACK	PĀRTRAUCIET IZSTUMŠANU
CONFIRM BRAKES SET	APSTIPRINIET BREMZU AKTIVIZĒŠANU
BRAKES SET	BREMZES AKTIVIZĒTAS
DISCONNECT	ATVIENOJIET
DISCONNECTING STAND BY FOR VISUAL AT YOUR LEFT (or RIGHT)	ATVIENOJOS, GAIDIET VIZUĀLU SIGNĀLU PA KREISI (vai LABI) NO JUMS

Piezīme:

* šai (sakaru) apmaiņai seko vizuāls signāls pilotam, lai norādītu, ka atvienošana ir pabeigta un viss ir gatavs manevrēšanai.

9. NODAĻA. LIDAPARĀTA GATAVOŠANĀS PACELTIES

9.1. Gaisa satiksmes plūsmas vadība (ATFM)

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 6. punktu.

EN	LV
SLOT (time)	SLOTS (laiks) ¹
REVISED SLOT (time)	PĀRSKATĪTAIS SLOTS (laiks) ²
SLOT CANCELLED, REPORT READY	SLOTS ANULĒTS, ZIŅOJIET, KAD ESAT GATAVS ³
FLIGHT SUSPENDED UNTIL FURTHER NOTICE, DUE (reason)	LIDOJUMS APTURĒTS LĪDZ TURPMĀKAM PAZIŅOJUMAM (iemesls) ⁴
SUSPENSION CANCELLED, REPORT READY	APTURĒŠANA ANULĒTA, ZIŅOJIET, KAD ESAT GATAVS ⁵
UNABLE TO APPROVE START-UP CLEARANCE DUE SLOT EXPIRED, REQUEST A NEW SLOT	NEVARU APSTIPRINĀT DZINĒJU IEDARBINĀŠANAS ATĻAUJU, TĀDĒĻ KA SLOTS BEIDZIES, PRASĪET JAUNU SLOTU ⁶
UNABLE TO APPROVE START-UP CLEARANCE DUE SLOT (time), REQUEST START-UP AT (time)	NEVARU APSTIPRINĀT DZINĒJU IEDARBINĀŠANAS ATĻAUJU SLOTA (laiks) DĒĻ, PRASĪET DZINĒJU IEDARBINĀŠANU (laiks) ⁷
YOUR SLOT IS (time), START-UP AT OWN DISCRETION	JŪSU SLOTS IR (laiks), DZINĒJA IEDARBINĀŠANA PĒC JŪSU IESKATIEM

Piezīmes:

¹ CTOT piešķiršana, kas izriet no SAM;

² CTOT mainīšana, kas izriet no SRM;

³ CTOT anulēšana, kas izriet no SLC;

⁴ lidojuma apturēšana līdz turpmākam paziņojumam, kas izriet no FLS;

⁵ apturēta lidojuma atcelšana, kas izriet no DES;

⁶ dzinēju iedarbināšanas atteikums, kad iedarbināšana pieprasīta par vēlu un nesakrīt ar piešķirto CTOT;

⁷ dzinēju iedarbināšanas atteikums, kad iedarbināšana pieprasīta par agru un nesakrīt ar piešķirto CTOT.

9.2. Prasīt laika pārbaudi un/vai lidlauka informāciju izlidošanai

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.6. punktu.

EN	LV
REQUEST TIME CHECK	PRASU LAIKA PĀRBAUDI

TIME (time)	LAIKS (laiks)
REQUEST DEPARTURE INFORMATION	PRASU IZLIDOŠANAS INFORMĀCIJU ¹
RUNWAY (number), WIND (direction and speed) (units) QNH (or QFE) (number) [(units)] TEMPERATURE [MINUS] (number), [VISIBILITY (distance) (units) (or RUNWAY VISUAL RANGE (or RVR) (distance) (units))] [TIME (time)]	SKREJCEĻŠ (numurs), VĒJŠ (virziens un ātrums) (mērvienības), QNH (vai QFE) (skaitlis) [(mērvienības)], TEMPERATŪRA [MĪNUS] (skaitlis), REDZAMĪBA (attālums) (mērvienības) (vai REDZAMĪBA UZ SKREJCEĻA (vai RVR) (attālums) (mērvienības))), [LAIKS (laiks)] ²

Piezīmes:

¹ kad ATIS pārraide nav pieejama;

² ja vairāki redzamības un RVR novērojumi ir pieejami, paceļoties ir jālieto tie, kas ir par ieskriešanās / gala apstāšanās zonu.

9.3. Sagatavošanās izlidošanai

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.10. punktu.

EN	LV
UNABLE TO ISSUE (designator) DEPARTURE (reasons)	NEVARU IZSNIEGT (apzīmējums) IZLIDOŠANU (iemesls)
REPORT WHEN READY [FOR DEPARTURE]	ZIŅOJIET GATAVĪBU [IZLIDOŠANAI]
ARE YOU READY [FOR DEPARTURE]?	ESAT GATAVI [IZLIDOŠANAI]?
ARE YOU READY FOR IMMEDIATE DEPARTURE?	ESAT GATAVI IZLIDOT NEKAVĒJOTIES?
READY	GATAVS
LINE UP [AND WAIT]	IENĒMIET IZPILDSTARTA VIETU [UN GAIDIET] ¹
LINE UP RUNWAY (number)	IENĒMIET IZPILDSTARTA VIETU UZ SKREJCEĻA (numurs) ²
LINE UP. BE READY FOR IMMEDIATE DEPARTURE	IENĒMIET IZPILDSTARTA VIETU, ESIET GATAVS IZLIDOT NEKAVĒJOTIES
(condition) LINE UP (brief reiteration of the condition)	(nosacījums) IENĒMIET IZPILDSTARTA VIETU (īsa informācija par nosacījumu) ³
(condition) LINING UP (brief reiteration of the condition)	(nosacījums) IENĒMU IZPILDSTARTA VIETU (īsa informācija par nosacījumu) ⁴
[THAT IS] CORRECT (or NEGATIVE) [I SAY AGAIN] (as appropriate)	[TAS IR] PAREIZI (vai NEGATĪVI) [ATKĀRTOJU] (atbilstoši) ⁵
REQUEST DEPARTURE FROM	PRASU IZLIDOŠANU, SKREJCEĻŠ

RUNWAY (number), INTERSECTION (designation or name of intersection)	(numurs), KRUSTOJUMS (krustojuma apzīmējums vai nosaukums) ⁶
APPROVED, TAXI TO HOLDING POINT RUNWAY (number), INTERSECTION (designation or name of intersection)	APSTIPRINĀTS, MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU, SKREJCEĻŠ (numurs), KRUSTOJUMS (krustojuma apzīmējums vai nosaukums) ⁷
NEGATIVE, TAXI TO HOLDING POINT RUNWAY (number), INTERSECTION (designation or name of intersection)	NEGATĪVI, MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU, SKREJCEĻŠ (numurs), KRUSTOJUMS (krustojuma apzīmējums vai nosaukums) ⁸
ADVISE ABLE TO DEPART FROM RUNWAY (number), INTERSECTION (designation or name of intersection)	ZIŅOJIET GATAVĪBU IZLIDOT NO SKREJCEĻA (numurs), KRUSTOJUMA (krustojuma apzīmējums vai nosaukums) ⁹
TORA RUNWAY (number), FROM INTERSECTION (designation or name of intersection), (distance) METRES	SKREJCEĻA (numurs) TORA NO KRUSTOJUMA (krustojuma apzīmējums vai nosaukums) (attālums) METRI ¹⁰
LINE UP AND WAIT RUNWAY (number), INTERSECTION (name of intersection), (essential local traffic information)	IEŅEMIET IZPILDSTARTA VIETU UN GAIDIET, SKREJCEĻŠ (numurs), KRUSTOJUMS (krustojuma nosaukums), (nozīmīga vietējās satiksmes informācija) ¹¹
REQUEST VISUAL DEPARTURE [DIRECT] TO/UNTIL (navaid, waypoint, altitude)	PRASU VIZUĀLO IZLIDOŠANU [TIEŠI] UZ/LĪDZ (navigācijas līdzeklis, punkts maršrutā, augstums) ¹²
ADVISE ABLE TO ACCEPT VISUAL DEPARTURE [DIRECT] TO/UNTIL (navaid, waypoint/altitude)	ZIŅOJIET GATAVĪBU VIZUĀLAJAI IZLIDOŠANAI [TIEŠI] UZ/LĪDZ (navigācijas līdzeklis, punkts maršrutā, augstums) ¹³
VISUAL DEPARTURE RUNWAY (number) APPROVED, TURN LEFT/RIGHT [DIRECT] TO (navaid, heading, waypoint) [MAINTAIN VISUAL REFERENCE UNTIL (altitude)]	VIZUĀLĀ IZLIDOŠANA APSTIPRINĀTA, SKREJCEĻŠ (numurs), GRIEZIETIES PA KREISI/LABI [TIEŠI] UZ (navigācijas līdzeklis, kurss, punkts maršrutā) [SAGLABĀJIET VIZUĀLU REDZAMĪBU LĪDZ (augstums)] ¹⁴
VISUAL DEPARTURE TO/UNTIL (navaid, waypoint/altitude)	VIZUĀLĀ IZLIDOŠANA UZ/LĪDZ (navigācijas līdzeklis, punkts maršrutā, augstums) ¹⁵

Piezīmes:

- ¹ atļauts uzbraukt uz skrejceļa un gaidīt pacelšanās atļauju;
- ² kad iespējams apjukt vairāku skrejceļu darbības laikā;
- ³ atļaujas ar nosacījumiem;
- ⁴ atļaujas ar nosacījumiem apstiprinātas;
- ⁵ apstiprinājums vai citādas atļaujas ar nosacījumiem atkārtošana;
- ⁶ izlidošanas no krustojuma pacelšanās vietas pieprasījums;

- ⁷ pieprasītās izlidošanas no krustojuma pacelšanās vietas apstiprinājums;
- ⁸ pieprasītās izlidošanas no krustojuma pacelšanās vietas noraidīšana;
- ⁹ ATC iniciēta pacelšanās no krustojuma;
- ¹⁰ informēšana par pieejamo ieskrējiena distanci no krustojuma pacelšanās vietas;
- ¹¹ izdodot vairākus izpildstarta ieņemšanas vietas norādījumus;
- ¹² prasīt vizuālo izlidošanu;
- ¹³ ATS iniciēta vizuālā izlidošana;
- ¹⁴ vizuālās izlidošanas atļauja;
- ¹⁵ vizuālās izlidošanas atļaujas atkārtošana.

9.4. Iedarbināšanas procedūras

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.3. punktu.

EN	LV
[aircraft location] REQUEST START-UP	[lidaparāta atrašanās vieta], PRASU IEDARBINĀT DZINĒJUS ¹
[aircraft location] REQUEST START-UP, INFORMATION (ATIS identification)	[lidaparāta atrašanās vieta], PRASU IEDARBINĀT DZINĒJUS, INFORMĀCIJA (ATIS identifikācija)
START-UP APPROVED	DZINĒJU IEDARBINĀŠANA APSTIPRINĀTA ²
START-UP AT (time)	DZINĒJU IEDARBINĀŠANA (laiks)
EXPECT START-UP AT (time)	PAREDZIET DZINĒJU IEDARBINĀŠANU (laiks)
START-UP AT OWN DISCRETION	DZINĒJU IEDARBINĀŠANA PĒC JŪSU IESKATIEM
EXPECT DEPARTURE (time) START-UP AT OWN DISCRETION	PAREDZIET IZLIDOŠANU (laiks), DZINĒJU IEDARBINĀŠANA PĒC JŪSU IESKATIEM

Piezīmes:

¹ prasīt atļauju iedarbināt dzinējus;

² ATC atbilde.

9.5. Izstumšanas procedūras

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.4. punktu.

EN	LV
[aircraft location] REQUEST PUSHBACK	[lidaparāta atrašanās vieta], PRASU IZSTUMŠANU
PUSHBACK APPROVED	IZSTUMŠANA APSTIPRINĀTA

STAND BY	GAIDIET
PUSHBACK AT OWN DISCRETION	IZSTUMŠANA PĒC JŪSU IESKATIEM
EXPECT (number) MINUTES DELAY DUE (reason)	PAREDZIET (skaitlis) MINŪŠU AIZKAVĒŠANOS (iemesls)

9.6. Vilkšanas procedūras

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.5. punktu.

EN	LV
REQUEST TOW [company name] (aircraft type) FROM (location) TO (location)	PRASU VILKŠANU [kompānijas nosaukums] (lidaparāta tips) NO (vieta) UZ (vieta)
TOW APPROVED VIA (specific routing to be followed)	VILKŠANA APSTIPRINĀTA PA (konkrēts maršruts)
HOLD POSITION	GAIDIET UZ VIETAS
STAND BY	GAIDIET

9.7. Manevrēšanas procedūras

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.7. punktu.

EN	LV
[aircraft type] [wake turbulence category if 'super' or 'heavy'] [aircraft location] REQUEST TAXI [intentions]	[lidaparāta tips], [pēcstrūklas turbulences kategorija, ja "ļoti smags" vai "smags"], [lidaparāta atrašanās vieta], PRASU MANEVRĒŠANU [nodomi] ¹
[aircraft type] [wake turbulence category if 'super' or 'heavy'] [aircraft location] (flight rules) TO (aerodrome of destination) REQUEST TAXI [intentions]	[lidaparāta tips], [pēcstrūklas turbulences kategorija, ja "ļoti smags" vai "smags"], [lidaparāta atrašanās vieta], (lidojumu noteikumi) UZ (galamērķa lidlauks), PRASU MANEVRĒŠANU [nodomi] ¹
TAXI TO HOLDING POINT [number] [RUNWAY (number)] [HOLD SHORT OF RUNWAY (number) (or CROSS RUNWAY (number))] [TIME (time)]	MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU (numurs), [SKREJCEĻŠ (numurs)], [GAIDIET PIRMS SKREJCEĻA (numurs) (vai ŠĶĒRSOJIET SKREJCEĻU (numurs))] [LAIKS (laiks)] ¹
[aircraft type] [wake turbulence category if 'super' or 'heavy'] REQUEST DETAILED TAXI INSTRUCTIONS	[lidaparāta tips], [pēcstrūklas turbulences kategorija, ja ļoti smags" vai "smags"], PRASU DETALIZĒTUS MANEVRĒŠANAS NORĀDĪJUMUS ²
TAXI TO HOLDING POINT [number] [RUNWAY (number)] VIA (specific route to be followed) [TIME (time)] [HOLD SHORT OF RUNWAY number) (or CROSS RUNWAY number))]	MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU [numurs], [SKREJCEĻŠ (numurs)], PA (konkrēts maršruts) [LAIKS (laiks)], [GAIDIET PIRMS SKREJCEĻA numurs) (vai ŠĶĒRSOJIET SKREJCEĻU

	numurs)) ²
TAXI TO HOLDING POINT [number] (followed by aerodrome information as applicable) [TIME (time)]	MANEVĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU [numurs] (pēc nepieciešamības seko lidlauka informācija), [LAIKS (laiks)] ³
TAKE (or TURN) FIRST or SECOND LEFT or RIGHT)	GRIEZIETIES PIRMAJĀ (vai OTRAJĀ) PA KREISI (vai LABI) ³
TAXI VIA (identification of taxiway)	MANEVĒJIET PA (manevrēšanas ceļa apzīmējums) ³
TAXI VIA RUNWAY (number)	MANEVĒJIET PA SKREJCEĻU (numurs) ³
TAXI TO TERMINAL (or other location, e.g. GENERAL AVIATION AREA) [STAND (number)]	MANEVĒJIET UZ TERMINĀLI (vai citu vietu, piem., VISPĀRĒJAS NOZĪMES AVIĀCIJAS RAJONS), [STĀVVIETA (numurs)] ³
REQUEST AIR-TAXIING FROM (or VIA) TO (location or routing as appropriate)	PRASU MANEVĒŠANU GAISĀ NO (vai PA) UZ (vieta vai maršruts pēc nepieciešamības) ⁴
AIR-TAXI TO (or VIA) (location or routing as appropriate) [CAUTION (dust, blowing snow, loose debris, taxiing light aircraft, personnel, etc.)]	MANEVĒJIET GAISĀ UZ (vai PA) (atrašanās vieta vai maršruts pēc nepieciešamības) [UZMANĪBU! (putekļi, sniegunis, gruži, manevrējošs vieglais lidaparāts, personāls utt.)] ⁴
AIR-TAXI VIA (direct, as requested, or specified route) TO (location, heliport, operating or movement area, active or inactive runway). AVOID (aircraft or vehicles or personnel)	MANEVĒJIET GAISĀ PA (tieši, kā pieprasīts, vai konkrēts maršruts) UZ (atrašanās vieta, helikopteru laukums, darbības vai kustības zona, aktīvais vai neaktīvais skrejceļš). IZVAIRIETIES NO (lidaparāts vai transportlīdzekļi, vai personāls) ⁴
REQUEST BACKTRACK	PRASU MANEVĒŠANU PRETVIRZIENĀ ⁵
BACKTRACK APPROVED	MANEVĒŠANA PRETVIRZIENĀ APSTIPRINĀTA ⁵
BACKTRACK RUNWAY (number)	MANEVĒJIET PRETVIRZIENĀ, SKREJCEĻŠ (numurs) ⁵
[(aircraft location)] REQUEST TAXI TO (destination on aerodrome)	[(lidaparāta atrašanās vieta)], PRASU MANEVĒŠANU UZ (galamērķis lidlaukā)
TAXI STRAIGHT AHEAD	MANEVĒJIET TAISNI UZ PRIEKŠU
TAXI WITH CAUTION	MANEVĒJIET UZMANĪGI
GIVE WAY TO (description and position of other aircraft)	DODIET CEĻU (otra lidaparāta apraksts un vieta)

GIVING WAY TO (traffic)	DODU CEĻU (lidaparāts)
TRAFFIC (or type of aircraft) IN SIGHT	LIDAPARĀTU (vai lidaparāta tips) REDZU
TAXI INTO HOLDING BAY	MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS LAUKUMU
FOLLOW (description of other aircraft or vehicle)	SEKOJIET (otra lidaparāta vai transportlīdzekļa apraksts)
VACATE RUNWAY	ATBRĪVOJIET SKREJCEĻU
RUNWAY VACATED	SKREJCEĻŠ ATBRĪVOTS
EXPEDITE TAXI (reason)	PAĀTRINIET MANEVRĒŠANU (iemesls)
EXPEDITING	PAĀTRINU
[CAUTION] TAXI SLOWER [reason]	[UZMANĪBU!] MANEVRĒJIET LĒNĀK (iemesls)
SLOWING DOWN	PALĒNINU

Piezīmes:

¹ izlidošanai;

² kur nepieciešami detalizēti manevrēšanas norādījumi;

³ kur nav pieejama lidlauka informācija no citiem avotiem, piemēram, ATIS;

⁴ helikoptera darbībām;

⁵ pēc nosēšanās.

9.8. Gaidīšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.8. punktu.

EN	LV
HOLD (direction) OF (position, runway number, etc.)	GAIDIET (virziens) NO (vieta, skrejceļa numurs, utt.) ¹
HOLD (distance) FROM (position)	GAIDIET (attālums) NO (vieta) ¹
HOLD SHORT OF (position)	GAIDIET PIRMS (vieta) ^{1; 2}
HOLDING	GAIDU
HOLDING SHORT	GAIDU PIRMS

Piezīmes:

¹ prasa pilota apstiprinājumu ar standarta frāzēm “SAPRATU” vai “TIKS IZPILDĪTS” atkarībā no attiecīgās situācijas;

² gaidīt ne tuvāk skrejceļam, kā norādīts.

9.9. Izlidošanas norādījumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.3.1. punktu.

EN	LV
[AFTER DEPARTURE] TURN RIGHT (or LEFT) HEADING (three digits) (or CONTINUE RUNWAY HEADING) (or TRACK EXTENDED CENTRE LINE) TO (level or significant point) [(other instructions as required)]	[PĒC IZLIDOŠANAS] GRIEZIETIES PA LABI (vai KREISI) KURSS (trīs cipari) (vai TURPINIET AR SKREJCEĻA KURSU) (vai TREKA CENTRA LĪNIJU) LĪDZ (līmenis vai ievērojams punkts) [(citi norādījumi pēc nepieciešamības)]
AFTER REACHING (or PASSING) (level or significant point) (instructions)	KAD SASNIEGTS (vai ŠĶĒRSOTS) (līmenis vai ievērojams punkts) (norādījumi)
TURN RIGHT (or LEFT) HEADING (three digits) TO (level) [TO INTERCEPT (track, route, airway, etc.)]	GRIEZIETIES PA LABI (vai KREISI), KURSS (trīs cipari) LĪDZ (līmenis) [LAI PĀRTVERTU (treks, maršruts, trase utt.)]
(standard departure name and number) DEPARTURE	(standarta izlidošanas nosaukums un numurs) IZLIDOŠANA
TRACK (three digits) DEGREES [MAGNETIC (or TRUE)] TO (or FROM) (significant point) UNTIL (time, or REACHING (fix or significant point or level)) [BEFORE PROCEEDING ON COURSE]	[MAGNĒTISKAIS (vai ĪSTAIS)] TREKS (trīs cipari) GRĀDI, UZ (vai NO) (ievērojams punkts) LĪDZ (laiks vai SASNIEGTS (fiksēts punkts vai ievērojams punkts, vai līmenis)) [PIRMS LIDOT TĀLĀK]
CLEARED VIA (designation)	ATĻAUTS PA (apzīmējums)

9.10. Transpondera iestatījuma norādījumi izlidošanai

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.3. punktu.

EN	LV
FOR DEPARTURE SQUAWK (code)	SQUAWK (kods) IZLIDOŠANAI
SQUAWK (code)	SQUAWK (kods)

9.11. Atļauja pacelties

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.11. punktu.

EN	LV
RUNWAY (number) CLEARED FOR TAKE-OFF [REPORT AIRBORNE]	SKREJCEĻŠ (numurs), PACELTIES ATĻAUTS, [ZIŅOJIET, KAD ESAT GAISĀ]
(traffic information) RUNWAY (number) CLEARED FOR TAKE-OFF	(informācija par satiksmi) SKREJCEĻŠ (numurs), PACELTIES ATĻAUTS ¹
TAKE OFF IMMEDIATELY OR VACATE RUNWAY (instructions)	PACELIETIES NEKAVĒJOTIES VAI ATBRĪVOJIET SKREJCEĻU (norādījumi) ²
TAKE OFF IMMEDIATELY OR HOLD SHORT OF RUNWAY (reasons)	PACELIETIES NEKAVĒJOTIES VAI GAIDIET PIRMS SKREJCEĻA (iemesli) ²
HOLD POSITION, CANCEL TAKE-OFF I	GAIDIET UZ VIETAS, PĀRTRAUCIET

SAY AGAIN CANCEL TAKE-OFF (reasons)	PACELŠANOS, ATKĀRTOJU, PĀRTRAUCIET PACELŠANOS (iemesli) ³
HOLDING	GAIDU
STOP IMMEDIATELY [(repeat aircraft call sign) STOP IMMEDIATELY]	STĀT! APSTĀJIETIES NEKAVĒJOTIES [(atkārtota lidaparāta pazīšanas zīme) APSTĀJIETIES NEKAVĒJOTIES] ⁴
STOPPING	STĀJOS ⁴
CLEARED FOR TAKE-OFF [FROM (location)] (present position, taxiway, final approach and take-off area, runway and number)	ATĻAUTS PACELTIES [NO (vieta)] (pašreizējā atrašanās vieta, manevrēšanas ceļš, pēdējās taisne un pacelšanās zona, skrejceļš un numurs) ⁵
REQUEST DEPARTURE INSTRUCTIONS	PRASU IZLIDOŠANAS NORĀDĪJUMUS ⁵
AFTER DEPARTURE TURN RIGHT (or LEFT, or CLIMB) (instructions as appropriate)	PĒC IZLIDOŠANAS GRIEZIETIES PA LABI (vai KREISI, vai UZŅEMIET AUGSTUMU) (norādījumi pēc vajadzības) ⁵

Piezīmes:

¹ kad tiek izmantota samazināta skrejceļa distancēšanās;

² kad pacelšanās atļauja netiek izmantota;

³ atcelta pacelšanās atļauja;

⁴ lai apturētu pacelšanos pēc tam, kad lidaparāts ir jau uzsācis pacelšanās ieskrējienu;

⁵ helikoptera darbībām.

9.12. Virzienu vai augstuma uzņemšanas norādījumi pēc pacelšanās

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.12. punktu.

EN	LV
REQUEST RIGHT (or LEFT) TURN	PRASU LABO (vai KREISO) PAGRIEZIENU
RIGHT (or LEFT) TURN APPROVED	LABAIS (vai KREISAIS) PAGRIEZIENS APSTIPRINĀTS
WILL ADVISE LATER FOR RIGHT (or LEFT) TURN	ZIŅOŠU VĒLĀK PAR LABO (vai KREISO) PAGRIEZIENU
REPORT AIRBORNE	ZIŅOJIET, KAD ESAT GAISĀ ¹
AIRBORNE (time)	GAISĀ (laiks)
AFTER PASSING (level) (instructions);	KAD ŠĶĒRSOTS (līmenis) (norādījumi)
CONTINUE RUNWAY HEADING (instructions)	TURPINIET LIDOT AR SKREJCEĻA KURSU (norādījumi) ²
TRACK EXTENDED CENTRE LINE (instructions)	LIDOJIET PA CENTRA LĪNIJAS TREKU (norādījumi) ³

CLIMB STRAIGHT AHEAD (instructions)	UZŅEMIET AUGSTUMU TAISNI UZ PRIEKŠU (norādījumi)
-------------------------------------	---

Piezīmes:

¹ prasīt laiku, kad lidaparāts ir gaisā;

² norādes par kursu;

³ norādes par konkrētu treku.

10. NODAĻA. MARŠRUTĀ

10.1. Vispārēji termini un frāzes, kas var tikt izmantoti lidaparāta maršruta lidojuma posmā

EN	LV
climb to flight level	uzņemiet augstumu līdz lidojumu līmenim
descend to flight level	samaziniet augstumu līdz lidojumu līmenim
continue climb/descent	turpiniet augstuma uzņemšanu/samazināšanu
expedite climb/descent	paātriniet augstuma uzņemšanu/samazināšanu
stop climb/descent	pārtrauciet augstuma uzņemšanu/samazināšanu
rate of climb/descent	augstuma uzņemšanas/samazināšanas ātrums
maintain flight level	saglabājiet lidojumu līmeni
cruising speed	kreisēšanas ātrums
cruising levels	kreisēšanas līmeņi
separation	distancēšanās
separation minima	distancēšanās minimums
vertical separation	vertikālā distancēšanās
lateral separation	laterālā distancēšanās
horizontal separation	horizontālā distancēšanās
longitudinal separation	garendistancēšanās
maintain own separation	saglabājiet distancēšanos patstāvīgi
overtake	apdzīt
closing traffic	tuvojošies lidaparāti / lidaparāts, kas tuvojas
converging traffic	lidaparāti ar saplūstošu kursu
expeditious route	saīsinātais maršruts
endurance (<i>time, minutes or hours</i>)	degvielas atlikums (<i>laiks minūtēs vai stundās</i>)
tankage (<i>unit, kilometres or tonnes</i>)	degvielas ietilpība (<i>mērvienība kilogramos vai tonnās</i>)
fuel on board / remaining fuel (<i>unit, kilometres or tonnes</i>)	degvielas daudzums lidaparātā / degvielas atlikums (<i>mērvienība kilogramos vai tonnās</i>)
minimum fuel	degvielas minimums
divert/diverge (<i>to alternative etc.</i>)	novirzīt/novirzīties (<i>uz rezerves lidlauku utt.</i>)

10.2. Lidojumu līmeņa apraksts

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.1. punktu.

EN	LV
FLIGHT LEVEL (number); or	LIDOJUMU LĪMENIS (numurs) vai
HEIGHT (number) FEET/METERS; or	RELATĪVAIS AUGSTUMS (skaitlis) PĒDAS/METRI ¹ , vai
ALTITUDE (numbers) FEET/METERS	AUGSTUMS (skaitlis) PĒDAS/METRI ²
(number) FEET/METERS ABOVE (or BELOW)	(skaitlis) PĒDAS/METRI VIRS (vai ZEM) ³

Piezīmes:

¹ norāda QFE;

² norāda QNH;

³ kad informācija par līmeņiem tiek izteikta vertikālajā distancē no citiem lidaparātiem.

10.3. Termini un frāzes, kas saistītas ar lidojumu līmeņa izmaiņām, ziņošanu un ātrumu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.2. punktu.

EN	LV
CLIMB (or DESCEND) <i>followed as necessary by:</i> 1) TO (level) 2) TO AND MAINTAIN BLOCK (level) TO (level) 3) TO REACH (level) AT (or BY) (time or significant point) 4) REPORT LEAVING (or REACHING, or PASSING) (level) 5) AT (number) METRES PER SECOND (or FEET PER MINUTE) [OR GREATER (or OR LESS)] 6) REPORT STARTING ACCELERATION (or DECELERATION)	UZŅEMIET AUGSTUMU (vai SAMAZINIET AUGSTUMU) <i>pēc nepieciešamības pievieno kādu no turpmākajām frāzēm:</i> 1) LĪDZ (līmenis); 2) LĪDZ DIAPAZONAM NO (līmenis) LĪDZ (līmenis) UN SAGLABĀJIET TO ¹ ; 3) LAI SASNIEGTU (līmenis) (laiks) (vai LĪDZ) (laiks vai ievērojams punkts); 4) ZIŅOJIET, KAD (līmenis) ATSTĀTS (vai SASNIEGTS, vai ŠĶĒRSOTS); 5) (skaitlis) METROS SEKUNDĒ (vai PĒDĀS MINŪTĒ) [VAI ĀTRĀK (vai VAI LĒNĀK)]; 6) ZIŅOJIET, KAD UZSĀKAT PAĀTRINĀJUMU (vai PALĒLINĀJUMU) ²
MAINTAIN AT LEAST (number) METRES (or FEET) ABOVE (or BELOW) (aircraft call sign)	SAGLABĀJIET VISMAZ (skaitlis) METRUS (vai PĒDAS) VIRS (vai ZEM) (lidaparāta pazīšanas zīme)
REQUEST LEVEL (or FLIGHT LEVEL or	PRASU LĪMEŅA (vai LIDOJUMU

ALTITUDE) CHANGE FROM (name of unit) [AT (time or significant point)]	LĪMENA, vai AUGSTUMA) MAIŅU NO (vienības nosaukums) [(laiks vai ievērojams punkts)]
STOP CLIMB (or DESCENT) AT (level)	PĀRTRAUCIET AUGSTUMA UZŅEMŠANU (vai AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU) (līmenis)
CONTINUE CLIMB (or DESCENT) TO (level)	TURPINIET AUGSTUMA UZŅEMŠANU (vai AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU) LĪDZ (līmenis)
EXPEDITE CLIMB (or DESCENT) [UNTIL PASSING (level)]	PAĀTRINIET AUGSTUMA UZŅEMŠANU (vai SAMAZINĀŠANU) [LĪDZ (līmenis) ŠĶĒRSOŠANAI]
WHEN READY CLIMB (or DESCEND) TO (level)	KAD ESAT GATAVS, UZŅEMIET AUGSTUMU (vai SAMAZINIET AUGSTUMU) LĪDZ (līmenis)
EXPECT CLIMB (or DESCENT) AT (time or significant point)	PAREDZIET AUGSTUMA UZŅEMŠANU (vai AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU) (laiks vai ievērojams punkts)
REQUEST DESCENT AT (time)	PRASU AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU (laiks)
IMMEDIATELY	NEKAVĒJOTIES ³
AFTER PASSING (significant point)	KAD (ievērojams punkts) ŠĶĒRSOTS
AT (time or significant point)	(laiks vai ievērojams punkts)
WHEN READY (instruction)	KAD ESAT GATAVS, (norādījums) ⁴
MAINTAIN OWN SEPARATION AND VMC [FROM (level)] [TO (level)]	SAGLABĀJIET DISTANCĒŠANOS UN VMC PATSTĀVĪGI [NO (līmenis)] [LĪDZ (līmenis)] ⁵
MAINTAIN OWN SEPARATION AND VMC ABOVE (or BELOW, or TO) (level)	SAGLABĀJIET DISTANCĒŠANOS UN VMC PATSTĀVĪGI VIRS (vai ZEM, vai LĪDZ) (līmenis)
IF UNABLE (alternative instructions) AND ADVISE	JA NEVARAT, (papildu norādījumi) UN ZIŅOJIET ⁶
UNABLE	NEVARU ⁷
TCAS RA	TCAS RA ⁸
ROGER	SAPRATU
CLEAR OF CONFLICT, RETURNING TO (assigned clearance)	KONFLIKTS ATRISINĀTS, ATGRIEŽOS (piešķirtā atļauja)
ROGER (or alternative instructions)	SAPRATU (vai citi norādījumi)
CLEAR OF CONFLICT (assigned clearance) RESUMED	KONFLIKTS ATRISINĀTS, (piešķirtā atļauja) ATJAUNOTA ⁹

ROGER (or alternative instructions)	SAPRATU (vai citi norādījumi)
UNABLE, TCAS RA	NEVARU TCAS RA ¹⁰
ROGER	SAPRATU
CLIMB TO (level) [LEVEL RESTRICTION(S) (SID designator) CANCELLED (or) LEVEL RESTRICTION(S) (SID designator) AT (point) CANCELLED]	UZŅEMIET AUGSTUMU LĪDZ (līmenis) [LĪMEŅA IEROBEŽOJUMS(-I) (SID apzīmējums) ATCELTS(-I) (vai) LĪMEŅA IEROBEŽOJUMS(-I) (SID apzīmējums) (punkts) ATCELTS(-I)] ¹¹
DESCEND TO (level) [LEVEL RESTRICTION(S) (STAR designator) CANCELLED (or) LEVEL RESTRICTION(S) (STAR designator) AT (point) CANCELLED]	SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ (līmenis) [LĪMEŅA IEROBEŽOJUMS(-I) (STAR apzīmējums) ATCELTS(-I) (vai) LĪMEŅA IEROBEŽOJUMS(-I) (STAR apzīmējums) (punkts) ATCELTS(-I)] ¹²

Piezīmes:

¹ norādījums, ka ir jāsāk augstuma uzņemšana (vai augstuma samazināšana) līdz līmenim definētā vertikālā diapazona ietvaros;

² tikai virsskaņas lidaparātiem (SST);

³ prasīt darbības izpildi noteiktā laikā un vietā;

⁴ prasīt darbības izpildi, kad ir gatavs;

⁵ prasīt lidaparātam uzņemt augstumu vai samazināt augstumu, saglabājot distancēšanos pēc saviem ieskatiem un VMC;

⁶ ja rodas šaubas par to, vai lidaparāts var izpildīt saņemto atļauju vai norādījumus;

⁷ ja pilots nevar izpildīt saņemto atļauju vai norādījumus;

⁸ pēc tam, kad lidojumu apkalpe sāk novirzīties no jebkuras ATC atļaujas vai norādījuma, lai izpildītu ACAS norādījumu (RA) (pilota un dispečera saziņa);

⁹ pēc tam, kad atbilde/reaģēšana uz ACAS RA ir pabeigta un atgriešanās pie ATC atļaujas vai norādījuma ir uzsākta (pilota un dispečera saziņa);

¹⁰ pēc tam, kad ir saņemta ATC atļauja vai norādījums, kas ir pretrunā ACAS RA, lidojumu apkalpe sekos RA un informēs par to ATC tieši/nekavējoties (pilota un dispečera saziņa);

¹¹ atļauja anulēt SID vertikālā profila līmeņa ierobežojumu(-us) augstuma uzņemšanas laikā;

¹² atļauja anulēt STAR vertikālā profila līmeņa ierobežojumu(-us) augstuma samazināšanas laikā.

10.4. CPDLC darbības statuss

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.5.1. punktu.

EN	LV
[ALL STATIONS] CPDLC FAILURE (instructions)	[VISAS STACIJAS], CPDLC ATTEICE (norādījumi) ¹
CPDLC MESSAGE FAILURE (appropriate clearance, instruction, information or	CPDLC ZIŅOJUMU ATTEICE (atbilstoša atļauja, norādījums, informācija vai

request)	prasība) ²
DISREGARD CPDLC (message type) MESSAGE, BREAK (correct clearance, instruction, information or request)	NEŅĒMIET VĒRĀ CPDLC (ziņojuma tips) ZIŅOJUMU, PĀRTRAUKUMS (pareiza atļauja, norādījumi, informācija vai prasība) ³
[ALL STATIONS] STOP SENDING CPDLC REQUESTS [UNTIL ADVISED] [(reason)];	[VISAS STACIJAS], PĀRTRAUCIET SŪTĪT CPDLC PRASĪBAS [LĪDZ TURPMĀKAM ZIŅOJUMAM (iemesls)] ⁴
[ALL STATIONS] RESUME NORMAL CPDLC OPERATIONS.	[VISAS STACIJAS], ATSĀCIET NORMĀLU CPDLC DARBĪBU ⁵

Piezīmes:

¹ CPDCL atteice;

² viena CPDLC ziņojumu atteice;

³ lai labotu CPDCL atļauju, norādījumus, informāciju vai pieprasījumu;

⁴ lai sniegtu norādījumus visām stacijām vai konkrētam lidojumam pārtraukt sūtīt CPDCL pieprasījumus uz ierobežotu laiku;

⁵ lai atsāktu normālu CPDLC darbību.

10.5. Lidaparāta identificēšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.1. punktu.

EN	LV
REPORT HEADING [AND FLIGHT LEVEL (or ALTITUDE)]	ZIŅOJIET KURSU [UN LIDOJUMU LĪMENI (vai AUGSTUMU)]
FOR IDENTIFICATION TURN LEFT (or RIGHT) HEADING (three digits)	LAI IDENTIFICĒTU, GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI), KURSS (trīs cipari)
TRANSMIT FOR IDENTIFICATION AND REPORT HEADING	PĀRRAIDIET, LAI IDENTIFICĒTU, UN ZIŅOJIET KURSU
RADAR CONTACT [position]	RADARKONTAKTS [atrašanās vieta]
IDENTIFIED [position]	IDENTIFICĒTS [atrašanās vieta]
NOT IDENTIFIED [reason], [RESUME (or CONTINUE) OWN NAVIGATION]	NEESAT IDENTIFICĒTS [iemesls], [ATSĀCIET (vai TURPINIET) LIDOT PATSTĀVĪGI]

10.6. Atrāšanās vietas informācija

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.2. punktu.

EN	LV
POSITION (distance) (direction) OF (significant point) (or OVER or ABEAM (significant point))	ATRAŠANĀS VIETA (attālums) (virziens) NO (ievērojams punkts) (vai VIRS, vai bear (ievērojams punkts))

10.7. Norādījumi vektorēšanai

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.3. punktu.

EN	LV
LEAVE (significant point) HEADING (three digits)	ATSTĀJIET (ievērojams punkts), KURSS (trīs cipari)
CONTINUE HEADING (three digits)	TURPINIET AR KURSU (trīs cipari)
CONTINUE PRESENT HEADING	TURPINIET AR PAŠREIZĒJO KURSU
FLY HEADING (three digits)	LIDOJIET AR KURSU (trīs cipari)
TURN LEFT (or RIGHT) HEADING (three digits) [reason]	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI), KURSS (trīs cipari) [iemesls]
TURN LEFT (or RIGHT) (number of degrees) DEGREES [reason]	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) (grādu skaits) GRĀDUS [iemesls]
STOP TURN HEADING (three digits)	PĀRTRAUCIET GRIEŠANOS KURSĀ (trīs cipari)
FLY HEADING (three digits), WHEN ABLE PROCEED DIRECT (name) (significant point)	LIDOJIET AR KURSU (trīs cipari), KAD VARAT, LIDOJIET TIEŠI UZ (nosaukums) (ievērojams punkts)

10.8. Darbības, kas saistītas ar samazināto vertikālās distancēšanās minimumu (RVSM)

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.13. punktu.

EN	LV
CONFIRM RVSM APPROVED	APSTIPRINIET, KA RVSM APSTIPRINĀTS ¹
AFFIRM RVSM	APSTIPRINU RVSM ²
NEGATIVE RVSM [(supplementary information, e.g. State aircraft)]	NEGATĪVS RVSM (papildu informācija, piem., valsts lidaparāts) ³
UNABLE ISSUE CLEARANCE INTO RVSM AIRSPACE, MAINTAIN [or DESCEND TO, or CLIMB TO] (level)	NEVARU IZSNIEGT ATĻAUJU RVSM GAISA TELPAI, SAGLABĀJIET [vai SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ, vai UZŅEMIET AUGSTUMU LĪDZ] (līmenis) ⁴
UNABLE RVSM DUE TURBULENCE	NEVARU IZPILDĪT RVSM TURBULENCES DĒĻ ⁵
UNABLE RVSM DUE EQUIPMENT	NEVARU IZPILDĪT RVSM APRĪKOJUMA DĒĻ ⁶
REPORT WHEN ABLE TO RESUME RVSM	ZIŅOJIET, KAD VARĒSIET ATSĀKT RVSM ⁷
CONFIRM ABLE TO RESUME RVSM	APSTIPRINIET, KA VARAT ATSĀKT RVSM ⁸
READY TO RESUME RVSM	ESMU GATAVS ATSĀKT RVSM ⁹

Piezīmes:

- ¹ lai noskaidrotu lidaparāta RVSM statusa apstiprinājumu;
- ² ziņot RVSM statusa apstiprinājumu;
- ³ ziņot par neapstiprinātu RVSM statusu, kam seko papildu informācija;
- ⁴ liegt ATC atļauju ielidošanai RVSM gaisa telpā;
- ⁵ ziņot, ja stipras turbulences dēļ tiek ietekmēta lidaparāta spēja ievērot augstuma saglabāšanas RVSM prasības;
- ⁶ ziņot, ja lidaparāta aprīkojuma darbība ir pasliktinājusies zem aviācijas sistēmas veikspējas standartiem;
- ⁷ prasīt lidaparātam sniegt informāciju tiklīdz RVSM apstiprinājuma statuss ir atgūts vai pilots ir gatavs atsākt RVSM darbības;
- ⁸ prasīt apstiprinājumu tam, ka RVSM apstiprinājuma statuss ir atgūts vai ka pilots ir gatavs atsākt RVSM darbības;
- ⁹ ziņot par spēju atsākt RVSM darbības pēc neparedzētiem gadījumiem, kas saistīti ar aprīkojumu vai laikapstākļiem.

10.9. Vektorēšanas beigšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.4. punktu.

EN	LV
RESUME OWN NAVIGATION (position of aircraft) (specific instructions)	ATSĀCIET LIDOT PATSTĀVĪGI (lidaparāta atrašanās vieta) (konkrēti norādījumi)
RESUME OWN NAVIGATION [DIRECT] (significant point) [MAGNETIC TRACK (three digits) DISTANCE (number) KILOMETRES (or MILES)]	ATSĀCIET LIDOT PATSTĀVĪGI [TIEŠI] (noteikts punkts), [MAGNĒTISKAIS TREKS (trīs cipari), ATTĀLUMS (skaits) KILOMETRI (vai JŪDZES)]

10.10. Manevri

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.5. punktu.

EN	LV
MAKE A THREE SIXTY TURN LEFT (or RIGHT) [reason]	VEICIET PILNU APGRIEZIENU PA KREISI (vai LABI) [iemesls]
ORBIT LEFT (or RIGHT) [reason]	RIŅĶOJIET PA KREISI (vai LABI) [iemesls]
MAKE ALL TURNS RATE ONE (or RATE HALF, or (number) DEGREES PER SECOND) START AND STOP ALL TURNS ON THE COMMAND 'NOW'	VEICIET VISUS PAGRIEZIENUS AR PAGRIEZIENA STANDARTĀTRUMU (vai PAGRIEZIENA PUSĀTRUMU, vai (skaitlis) GRĀDI SEKUNDĒ), SĀCIET UN PĀRTRAUCIET VISUS PAGRIEZIENUS PĒC KOMANDAS "TAGAD" ¹

TURN LEFT (or RIGHT) NOW	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) TAGAD
STOP TURN NOW	PĀRTRAUCIET GRIEŠANOS TAGAD
DUE TRAFFIC	SATIKSMEŠ DĒĻ ²
FOR SPACING	INTERVĀLA IEVĒROŠANAI ²
FOR DELAY	LAI AIZKAVĒTOS ²
FOR DOWNWIND (or BASE, or FINAL)	LAI VEIKTU PAVĒJA (vai BĀZES, vai TAISNES) POSMU ²

Piezīmes:

¹ gadījumā, ja lidaparātā ir neuzticami virziena instrumenti;

² kad jāprecizē iemesls vektorēšanai vai iepriekš minētajiem manevriem.

10.11. Ātruma kontrole

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.6. punktu.

EN	LV
REPORT SPEED	ZIŅOJIET ĀTRUMU
SPEED (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS)	ĀTRUMS (skaitlis) KILOMETRI STUNDĀ (vai MEZGLI)
MAINTAIN (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS) [OR GREATER (or OR LESS)] [UNTIL (significant point)]	SAGLABĀJIET (skaitlis) KILOMETRUS STUNDĀ (vai MEZGLUS) [VAI VAIRĀK (vai VAI MAZĀK)] [LĪDZ (ievērojams punkts)]
DO NOT EXCEED (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS)	NEPĀRSNIEDZIET (skaitlis) KILOMETRUS STUNDĀ (vai MEZGLUS)
MAINTAIN PRESENT SPEED	SAGLABĀJIET PAŠREIZĒJO ĀTRUMU
INCREASE (or REDUCE) SPEED TO (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS) [OR GREATER (or OR LESS)]	PALIELINIET (vai SAMAZINIET) ĀTRUMU LĪDZ (skaitlis) KILOMETRIEM STUNDĀ (vai MEZGLIEM) [VAI VAIRĀK (vai VAI MAZĀK)]
INCREASE (or REDUCE) SPEED BY (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS)	PALIELINIET (vai SAMAZINIET) ĀTRUMU PAR (skaitlis) KILOMETRIEM STUNDĀ (vai MEZGLIEM)
RESUME NORMAL SPEED	ATSĀCIET NORMĀLU ĀTRUMU
REDUCE TO MINIMUM APPROACH SPEED	SAMAZINIET LĪDZ MINIMĀLAJAM PIEEJAS ĀTRUMAM
REDUCE TO MINIMUM CLEAN SPEED	SAMAZINIET LĪDZ MINIMĀLAJAM TĪRAS KONFIGURĀCIJAS ĀTRUMAM
NO [ATC] SPEED RESTRICTIONS	NAV [ATC] ĀTRUMA IEROBEŽOJUMU

Piezīmes:

* ielidojošam lidaparātam var dot norādījumu saglabāt tā “maksimālo ātrumu”, “minimālo tīro ātrumu”, “minimālo ātrumu” vai norādītu ātrumu. “Minimālais tīrais ātrums” ir minimālais ātrums, ar kuru lidaparāts var lidot tīrā konfigurācijā, t. i., bez cēlējspēka palielinātājiērīču izlaišanas, ātrumbremzēm vai šasijas.

10.12. Ātruma kontrole

EN	LV
OMIT POSITION REPORTS [UNTIL (specify)]	NEZIŅOJIET PAR ATRAŠANĀS VIETU [LĪDZ (precizēt)] ¹
NEXT REPORT AT (significant point)	NĀKAMAIS ZIŅOJUMS PUNKTĀ (ievērojams punkts)
REPORTS REQUIRED ONLY AT (significant point(s))	ZIŅOJUMI NEPIECIEŠAMI TIKAI PUNKTĀ(-OS) (ievērojams(-i) punkts(-i))
RESUME POSITION REPORTING	ATSĀCIET ZIŅOT PAR ATRAŠANĀS VIETU

Piezīme:

¹ lai izlaistu atrašanās vietas ziņojumus.

10.13. Informācijas par satiksmi un izvairīšanās darbības

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.8. punktu.

EN	LV
TRAFFIC (number) O’CLOCK (distance) (direction of flight) [any other pertinent information]: 1) UNKNOWN 2) SLOW MOVING 3) FAST MOVING 4) CLOSING 5) OPPOSITE (or SAME) DIRECTION 6) OVERTAKING 7) CROSSING LEFT TO RIGHT (or RIGHT TO LEFT) 8) (aircraft type) 9) (level) 10) [YOUR CLEARED LEVEL]	LIDAPARĀTS UZ PULKSTEN (skaitlis), (attālums), (lidojuma virziens) [jebkāda cita atbilstoša informācija]: 1) NEZINĀMS; 2) LĒNS; 3) ĀTRS; 4) TUVOJAS; 5) PRETĒJĀ (vai TAJĀ PAŠĀ) VIRZIENĀ; 6) APDZEN; 7) ŠĶĒRSO NO KREISĀS UZ LABO (vai NO LABĀS UZ KREISO); 8) (lidaparāta tips) ¹ ; 9) (līmenis); 10) [JUMS ATĻAUTAJĀ LĪMENĪ] ²
REQUEST VECTORS	PRASU VEKTORUS ³
DO YOU WANT VECTORS?	VAI VĒLATIES VEKTORUS?
CLEAR OF TRAFFIC [appropriate	NAV TRAUCĒJUMU SATIKSMEI

instructions]	[atbilstoši norādījumi] ⁴
TURN LEFT (or RIGHT) IMMEDIATELY HEADING (three digits) TO AVOID [UNIDENTIFIED] TRAFFIC (bearing by clock-reference and distance)	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) NEKAVĒJOTIES, KURSS (trīs cipari), LAI IZVAIRĪTOS NO [NEIDENTIFICĒTA] LIDAPARĀTA (azimuts pēc pulksteņa un attālums) ⁵
TURN LEFT (or RIGHT) (number of degrees) DEGREES IMMEDIATELY TO AVOID [UNIDENTIFIED] TRAFFIC AT (bearing by clock-reference and distance)	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) (grādu skaits) GRĀDUS NEKAVĒJOTIES, LAI IZVAIRĪTOS NO [NEIDENTIFICĒTA] LIDAPARĀTA (azimuts pēc pulksteņa un attālums)

Piezīmes:

¹ ja zināms;

² kad informācija par līmeņiem vertikālās distances no citiem lidaparātiem formā tiek sniegta lidaparātam, kas uzņem vai samazina augstumu;

³ prasīt izvairīšanās darbību;

⁴ kad lido garām nezināmam lidaparātam;

⁵ lai veiktu izvairīšanās darbību.

10.14. Lai pieprasītu lidojumu līmeņa pārbaudi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.14. punktu.

EN	LV
CONFIRM (level)	APSTIPRINIET (līmeni)

10.15. Dispečers vaicā par neatbilstību starp (uz displeja) parādīto “izvēlēto līmeni” un atļauto līmeni

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.15. punktu.

EN	LV
CHECK SELECTED LEVEL. CLEARED LEVEL IS (level)	PĀRBAUDIET IZVĒLĒTO LĪMENI. ATĻAUTAIS LĪMENIS IR (līmenis)
CHECK SELECTED LEVEL. CONFIRM CLIMBING (or DESCENDING) TO (or MAINTAINING) (level)	PĀRBAUDIET IZVĒLĒTO LĪMENI. APSTIPRINIET AUGSTUMA UZŅEMŠANU (vai AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU) LĪDZ (līmenis) (vai SAGLABĀŠANU)

Piezīme:

* dispečers radiosakaros nenoteiks vērtību “izvēlētajam līmenim” vai situācijas displejā novērotajam līmenim.

10.16. Papildu ziņojumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.10. punktu.

EN	LV
REPORT PASSING (significant point)	ZIŅOJIET, KAD ŠĶĒRSOTS (ievērojams punkts)
REPORT (distance) MILES (GNSS or DME) FROM (name of DME station) (or significant point)	ZIŅOJIET (attālums) JŪDZES (GNSS vai DME) NO (DME stacijas nosaukums) (vai ievērojams punkts) ¹
(distance) MILES (GNSS or DME) FROM (name of DME station) (or significant point)	(attālums) JŪDZES (GNSS vai DME) NO (DME stacijas nosaukums) (vai ievērojams punkts) ²
d) REPORT PASSING (three digits) RADIAL (name of VOR) VOR	d) ZIŅOJIET, KAD ŠĶĒRSOTS (trīs cipari) RADIĀLA (VOR nosaukums) VOR
e) REPORT (GNSS or DME) DISTANCE FROM (significant point) or (name of DME station)	e) ZIŅOJIET (GNSS vai DME) ATTĀLUMU NO (ievērojams punkts) vai (DME stacijas nosaukums) ³
f) (distance) MILES (GNSS or DME) FROM (name of DME station) (or significant point)	f) (attālums) JŪDZES (GNSS vai DME) NO (DME stacijas nosaukums) (vai ievērojams punkts) ⁴

Piezīmes:

¹ pieprasīt ziņot noteiktā vietā vai attālumā;

² ziņot noteiktā vietā vai attālumā;

³ pieprasīt ziņot par pašreizējo atrašanās vietu;

⁴ ziņot par pašreizējo atrašanās vietu.

10.17. Atļaujas došana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.1. punktu.

EN	LV
(name of unit) CLEARS (aircraft call sign)	(struktūrvienības nosaukums) ATĻAUJ (lidaparāta pazišanas zīme)
(aircraft call sign) CLEARED TO	(lidaparāta pazišanas zīme) ATĻAUTS UZ
RECLEARED (amended clearance details) [REST OF CLEARANCE UNCHANGED]	JAUNA ATĻAUJA, (atļaujas grozījumi) [ATĻAUJAS PĀRĒJĀ DAĻA NAV MAINĪTA]
RECLEARED (amended route portion) TO (significant point of original route) [REST OF CLEARANCE UNCHANGED];	JAUNA ATĻAUJA, (grozītā maršruta daļa) UZ (ievērojams punkts sākotnējā maršrutā) [ATĻAUJAS PĀRĒJĀ DAĻA NAV MAINĪTA]
ENTER CONTROLLED AIRSPACE (or CONTROL ZONE) [VIA (significant point or route)] AT (level) [AT (time)]	IELIDOJIET KONTROLĒTAJĀ GAISA TELPĀ (vai KONTROLES ZONĀ) [CAUR (ievērojams punkts vai maršruts)], (līmenis) [(laiks)]

LEAVE CONTROLLED AIRSPACE (or CONTROL ZONE) [VIA (significant point or route)] AT (level) (or CLIMBING, or DESCENDING)	ATSTĀJIET KONTROLĒTO GAISA TELPU (vai KONTROLES ZONU) [CAUR (ievērojams punkts vai maršruts)], (līmenis) (vai UZŅEMOT AUGSTUMU, vai SAMAZINOT AUGSTUMU)
JOIN (specify) AT (significant point) AT (level) [AT (time)]	IEKĻAUIJETIES (precizēt) (ievērojams punkts), (līmenis) [(laiks)]

10.18. Norādes par maršrutu un atļaujas darbības robežām

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.2. punktu.

EN	LV
FROM (location) TO (location)	NO (atrašanās vieta) LĪDZ (atrašanās vieta)
TO (location), <i>followed as necessary by:</i> 1) DIRECT 2) VIA (route and/or significant points) 3) VIA FLIGHT PLANNED ROUTE 4) VIA (distance) DME ARC (direction) OF (name of DME station)	LĪDZ (atrašanās vieta) <i>pēc nepieciešamības pievieno kādu no turpmākajām frāzēm:</i> 1) TIEŠI; 2) PA/CAUR (maršruts un/vai ievērojami punkti); 3) PA LIDOJUMA PLĀNA MARŠRUTU; 4) PA (attālums) DME LOKU (virziens) NO (DME stacijas nosaukums)
(route) NOT AVAILABLE DUE (reason) ALTERNATIVE[S] IS/ARE (routes) ADVISE	(maršruts) NAV PIEEJAMS, (iemesls), REZERVES (maršruts[-i]) IR, ZIŅOJIET

10.19. Konkrēta līmeņa saglabāšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.3. punktu.

EN	LV
MAINTAIN (level) [TO (significant point)]	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ (ievērojams punkts)
MAINTAIN (level) UNTIL PASSING (significant point)	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ (ievērojams punkts) ŠĶĒRSOŠANAI
MAINTAIN (level) UNTIL (minutes) AFTER PASSING (significant point)	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ (minūtes) PĒC (ievērojams punkts) ŠĶĒRSOŠANAS
MAINTAIN (level) UNTIL (time)	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ (laiks)
MAINTAIN (level) UNTIL ADVISED BY (name of unit)	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ NORĀDĪJUMU SAŅEMŠANAI NO (strukturvienības nosaukums)
MAINTAIN (level) UNTIL FURTHER ADVISED	SAGLABĀJIET (līmenis) LĪDZ TURPMĀKIEM NORĀDĪJUMIEM
MAINTAIN (level) WHILE IN	SAGLABĀJIET (līmenis)

CONTROLLED AIRSPACE	KONTROLĒTAJĀ GAISA TELPĀ
MAINTAIN BLOCK (level) TO (level)	SAGLABĀJIET DIAPAZONU NO (līmenis) LĪDZ (līmenis)

Piezīme:

* vārds “SAGLABĀJIET” nav lietojams tādu frāžu vietā kā “SAMAZINIET AUGSTUMU” vai “UZŅEMIET AUGSTUMU”, kad lidaparātam tiek doti norādījumi mainīt lidojuma līmeni.

10.20. Kreisēšanas līmeņa noteikšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.4. punktu.

EN	LV
CROSS (significant point) AT (or ABOVE, or BELOW) (level)	ŠĶĒRSOJIET (ievērojams punkts) (līmenis) (vai AUGSTĀK, vai ZEMĀK)
CROSS (significant point) AT (time) OR LATER (or BEFORE) AT (level)	ŠĶĒRSOJIET (ievērojams punkts) (laiks) VAI VĒLĀK (vai PIRMS) (līmenis)
CRUISE CLIMB BETWEEN (levels) (or ABOVE (level))	UZŅEMIET AUGSTUMU KREISĒŠANAS REŽĪMĀ STARP (līmeņi) (vai VIRS (līmenis))
CROSS (distance) MILES, (GNSS or DME) [(direction)] OF (name of DME station) OR (distance) [(direction)] OF (significant point) AT (or ABOVE or BELOW) (level)	ŠĶĒRSOJIET (attālums) JŪDZES (GNSS vai DME) [(virziens)] (DME stacijas nosaukums) VAI (attālums) [(virziens)] NO (ievērojams punkts) (līmenis) (vai AUGSTĀK, vai ZEMĀK)

10.21. Distancēšanās norādījumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.8. punktu.

EN	LV
CROSS (significant point) AT (time) [OR LATER (or OR BEFORE)]	ŠĶĒRSOJIET (ievērojams punkts) (laiks) [VAI VĒLĀK (vai VAI PIRMS)]
ADVISE IF ABLE TO CROSS (significant point) AT (time or level)	ZIŅOJIET, VAI VARAT ŠĶĒRSOT (ievērojams punkts) (laiks vai līmenis)
MAINTAIN MACH (number) [OR GREATER (or OR LESS)] [UNTIL (significant point)]	SAGLABĀJIET MAHA SKAITLI (skaitlis) [VAI LIELĀKU (vai VAI MAZĀKU)] [LĪDZ (ievērojams punkts)]
DO NOT EXCEED MACH (number)	NEPĀRSNIEDZIET MAHA SKAITLI (skaitlis)
CONFIRM ESTABLISHED ON THE TRACK BETWEEN (significant point) AND (significant point) [WITH ZERO OFFSET]	APSTIPRINIET, KAD ESAT UZ TREKA STARP (ievērojams punkts) UN (ievērojams punkts) [AR NULLES NOBĪDI]
ESTABLISHED ON THE TRACK BETWEEN (significant point) AND	ESMU UZ TREKA STARP (ievērojams punkts) UN (ievērojams punkts) [AR

(significant point) [WITH ZERO OFFSET]	NULLES NOBĪDI]
MAINTAIN TRACK BETWEEN (significant point) AND (significant point). REPORT ESTABLISHED ON THE TRACK	SAGLABĀJIET TREKU STARP (ievērojams punkts) UN (ievērojams punkts). ZIŅOJIET, KAD ESAT UZ TREKA
ESTABLISHED ON THE TRACK	ESMU UZ TREKA
CONFIRM ZERO OFFSET	APSTIPRINIET NULLES NOBĪDI ¹
AFFIRM ZERO OFFSET	APSTIPRINU NULLES NOBĪDI

Piezīme:

¹ piemērojot laterālo VOR/GNSS distancēšanos, nepieciešams nulles nobīdes apstiprinājums.

10.22. Norādījumi, kas saistīti ar lidošanu pa treku (nobīde) paralēli atļautajam maršrutam

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.9. punktu.

EN	LV
ADVISE IF ABLE TO PROCEED PARALLEL OFFSET	ZIŅOJIET, VAI VARAT LIDOT AR PARALĒLU NOBĪDI
PROCEED OFFSET (distance) RIGHT/LEFT OF (route) (track) [CENTRE LINE] [AT (significant point or time)] [UNTIL (significant point or time)]	LIDOJIET AR NOBĪDI (attālums) PA KREISI/PA LABI NO (maršruts) (treks) [CENTRA LĪNIJA] (ievērojams punkts vai laiks)] [LĪDZ (ievērojams punkts vai laiks)]
CANCEL OFFSET (instructions to rejoin cleared flight route or other information)	ATCELIET NOBĪDI (norādījumi iekļauties atpakaļ atļautajā lidojuma maršrutā vai cita informācija)

10.23. Atļauju, norādījumu un informācijas nodošana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.10. punktu.

EN	LV
(ATC unit) CLEARS (or INSTRUCTS) (or INFORMS) (details of the clearance, instructions, or information)	(ATC struktūrvienība) ATĻAUJ (vai NORĀDA) (vai INFORMĒ) (atļauja, norādījumi vai informācija)
[THAT IS] CORRECT (or NEGATIVE) [I SAY AGAIN (ATC unit) CLEARS (or INSTRUCTS (details of the clearance or the instructions)]	[TAS IR] PAREIZI (vai NEGATĪVI) [ATKĀRTOJU (ATC struktūrvienība) ATĻAUJ (vai NORĀDA) (atļauja vai norādījumi)] ¹

Piezīme:

¹ apstiprinājums vai citāda atļaujas vai norādījumu atkārtošana.

10.24. Gaidīšanas atļauja

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.3.3. punktu.

EN	LV
----	----

HOLD VISUAL [OVER] (position), (or BETWEEN (two prominent landmarks))	GAIDIET VIZUĀLI [VIRS] (atrašanās vieta) (vai STARP (divi nozīmīgi orientieri)) ¹
CLEARED (or PROCEED) TO (significant point, name of facility or fix) [MAINTAIN (or CLIMB or DESCEND TO) (level)] HOLD [(direction)] AS PUBLISHED EXPECT APPROACH CLEARANCE (or FURTHER CLEARANCE) AT (time)	ATĻAUTS (vai LIDOJĒT) UZ (ievērojams punkts, objekta nosaukums vai fiksēts punkts) [SAGLABĀJIET (vai UZŅĒMIET AUGSTUMU vai SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ) (līmenis) GAIDIET (virziens)] KĀ PUBLICĒTS, PAREDZIET PIEEJAS ATĻAUJU (vai TURPMĀKU ATĻAUJU) (laiks) ²
REQUEST HOLDING INSTRUCTIONS	PRASU GAIDĪŠANAS NORĀDĪJUMUS
CLEARED (or PROCEED) TO (significant point, name of facility or fix) [MAINTAIN (or CLIMB or DESCEND TO) (level)] HOLD [(direction)] [(specified) RADIAL, COURSE, INBOUND TRACK (three digits) DEGREES] [RIGHT (or LEFT) HAND PATTERN] [OUTBOUND TIME (number) MINUTES] EXPECT APPROACH CLEARANCE (or FURTHER CLEARANCE) AT (time) (additional instructions, if necessary)	ATĻAUTS (vai LIDOJĒT) UZ (ievērojams punkts, objekta nosaukums vai fiksēts punkts), [SAGLABĀJIET (vai UZŅĒMIET AUGSTUMU, vai SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ) (līmenis)], GAIDIET [(virziens)] [(noteikts) RADIĀLS, LIDOJUMA VIRZIENS, IELIDOŠANAS TREKS (trīs cipari) GRĀDĪ] [LABĀ (vai KREISĀ) VIRZIENA SHĒMĀ], PRETVIRZIENA LIDOJUMA LAIKS (skaitlis) MINŪTES], PAREDZIET PIEEJAS ATĻAUJU (vai TURPMĀKU ATĻAUJU) (laiks) (papildu norādījumi, ja nepieciešams) ³
CLEARED TO THE (three digits) RADIAL OF THE (name) VOR AT (distance) DME FIX [MAINTAIN (or CLIMB or DESCEND TO) (level)] HOLD [(direction)] [RIGHT (or LEFT) HAND PATTERN] [OUTBOUND TIME (number) MINUTES] EXPECT APPROACH CLEARANCE (or FURTHER CLEARANCE) AT (time) (additional instructions, if necessary)	ATĻAUTS UZ (trīs cipari) VOR (nosaukums) RADIĀLU (attālums) DME FIKSĒTAIS PUNKTS, [SAGLABĀJIET (vai UZŅĒMIET AUGSTUMU vai SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ) (līmenis)], GAIDIET [(virziens)] [LABĀ (vai KREISĀ)] VIRZIENA SHĒMĀ, [PRETVIRZIENA LIDOJUMA LAIKS (skaitlis) MINŪTES], PAREDZIET PIEEJAS ATĻAUJU (vai TURPMĀKU ATĻAUJU) (laiks) (papildu norādījumi, ja nepieciešams)
CLEARED TO THE (three digits) RADIAL OF THE (name) VOR AT (distance) DME FIX [MAINTAIN (or CLIMB or DESCEND TO) (level)] HOLD BETWEEN (distance) AND (distance) DME [RIGHT (or LEFT) HAND PATTERN] EXPECT APPROACH CLEARANCE (or FURTHER CLEARANCE) AT (time) (additional instructions, if necessary)	ATĻAUTS UZ (trīs cipari) VOR (nosaukums) RADIĀLU (attālums) DME FIKSĒTAIS PUNKTS, [SAGLABĀJIET (vai UZŅĒMIET AUGSTUMU, vai SAMAZINIET AUGSTUMU LĪDZ) (līmenis)], GAIDIET STARP (attālums) UN (attālums) DME [LABĀ (vai KREISĀ) VIRZIENA SHĒMĀ], PAREDZIET PIEEJAS ATĻAUJU (vai TURPMĀKU ATĻAUJU) (laiks) (papildu norādījumi, ja nepieciešams)

	nepieciešams)
--	---------------

Piezīmes:

¹ vizuāla;

² publicēta gaidīšanas procedūra virs objekta vai fiksēta punkta;

³ kad nepieciešama detalizēta gaidīšanas atļauja.

10.25. Prasīt SSR iekārtas iespējas

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.1. punktu.

EN	LV
ADVISE TRANSPONDER CAPABILITY	ZIŅOJIET PAR TRANSPONDERA IESPĒJĀM
TRANSPONDER (as shown in the flight plan)	TRANSPONDERS (kā norādīts lidojuma plānā)
NEGATIVE TRANSPONDER	NEGATĪVS TRANSPONDERS

10.26. Prasīt ADS-B iekārtas iespējas

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.2. punktu.

EN	LV
ADVISE ADS-B CAPABILITY	ZIŅOJIET PAR ADS-B IESPĒJĀM
ADS-B TRANSMITTER (data link)	ADS-B RAIDĪTĀJS (datu saite)
ADS-B RECEIVER (data link)	ADS-B UZTVĒRĒJS (datu saite)
NEGATIVE ADS-B	NEGATĪVS ADS-B

10.27. Prasīt atkārtoti iestatīt lidaparāta identifikāciju

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.5. punktu.

EN	LV
RE-ENTER [ADS-B or MODE S] AIRCRAFT IDENTIFICATION	ATKĀRTOTI IEVADIET [ADS-B vai S REŽĪMA] LIDAPARĀTA IDENTIFIKĀCIJU

10.28. ADS-C frazeoloģija

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 3.1.1. punktu.

EN	LV
ADS-C (or ADS-CONTRACT) OUT OF SERVICE (appropriate information as necessary)	ADS-C (vai ADS-LĪGUMS) NEDARBOJAS (attiecīgā informācija pēc nepieciešamības)

10.29. Zema augstuma brīdinājums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 4.1.1. punktu.

EN	LV
(aircraft call sign) LOW-ALTITUDE WARNING, CHECK YOUR ALTITUDE IMMEDIATELY, QNH IS (number) [(units)]. [THE MINIMUM FLIGHT ALTITUDE IS (altitude)]	(lidaparāta pazišanas zīme), ZEMA AUGSTUMA BRĪDINĀJUMS, NEKAVĒJOTIES PĀRBAUDIET AUGSTUMU, QNH (skaitlis) [(mērvienības)]. MINIMĀLAIS LIDOJUMU AUGSTUMS (augstums)]

10.30. Reljefa brīdinājums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 4.1.2. punktu.

EN	LV
(aircraft call sign) TERRAIN ALERT, (suggested pilot action, if possible)	(lidaparāta pazišanas zīme), RELJEFA BRĪDINĀJUMS (ieteicamā pilota rīcība, ja iespējams)

10.31. Satiksmes informācija

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.7. punktu.

EN	LV
TRAFFIC (information)	SATIKSME (informācija)
NO REPORTED TRAFFIC	NAV ZIŅOTS PAR SATIKSMI ¹
LOOKING OUT	SKATOS ²
TRAFFIC IN SIGHT	LIDAPARĀTS REDZAMS
NEGATIVE CONTACT [reasons]	LIDAPARĀTS NAV REDZAMS (iemesli)
[ADDITIONAL] TRAFFIC (direction) BOUND (type of aircraft) (level) ESTIMATED (or OVER) (significant point) AT (time)	[PAPILDU] LIDAPARĀTS (virziens), (lidaparāta tips), (līmenis), APRĒĶINĀTS (laiks) (vai VIRS) (ievērojams punkts)
TRAFFIC IS (classification) UNMANNED FREE BALLOON(S) WAS [or ESTIMATED] OVER (place) AT (time) REPORTED level(s) [or LEVEL UNKNOWN] MOVING (direction) (other pertinent information, if any)	LIDAPARĀTS IR (klasifikācija), BEZPILOTA BRĪVAIS(-IE) GAISA BALONS(-I) BIJA [vai IR APRĒĶINĀTS(-I)] (laiks) VIRS (vieta) ZIŅOTAIS(-IE) (līmenis(-ņi)) [vai LĪMENIS NAV ZINĀMS], VIRZĀS (virziens) (cita nozīmīga informācija, ja ir)

Piezīmes:

¹ nodot satiksmes informāciju;

² pieņemt zināšanai satiksmes informāciju.

10.32. Radara un/vai ADS-B pakalpojumu pārtraukšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.10. punktu.

EN	LV
RADAR SERVICE (or IDENTIFICATION) TERMINATED [DUE (reason)] (instructions)	RADARA PAKALPOJUMI (vai IDENTIFIKĀCIJA) PĀRTRAUKTI, [(iemesls)] (norādījumi)
WILL SHORTLY LOSE IDENTIFICATION (appropriate instructions or information)	DRĪZ ZAUDĒŠU IDENTIFIKĀCIJU (attiecīgi norādījumi vai informācija)
IDENTIFICATION LOST [reasons] (instructions)	IDENTIFIKĀCIJA ZUDUSI, [iemesli] (norādījumi)

10.33. Radara un/vai ADS-B iekārtu funkcionalitātes zudums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.11. punktu.

EN	LV
SECONDARY RADAR OUT OF SERVICE (appropriate information as necessary)	SEKUNDĀRAIS RADARS NEDARBOJAS, (attiecīga informācija pēc nepieciešamības)
PRIMARY RADAR OUT OF SERVICE (appropriate information as necessary)	PRIMĀRAIS RADARS NEDARBOJAS, (attiecīga informācija pēc nepieciešamības)
ADS-B OUT OF SERVICE (appropriate information as necessary)	ADS-B NEDARBOJAS, (attiecīga informācija pēc nepieciešamības)

11. NODAĻA. PIEEJA UN NOSĒŠANĀS

11.1. Pieejas norādījumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.3.2. punktu.

EN	LV
CLEARED (or PROCEED) VIA (designation)	ATĻAUTS (vai LIDOJIET) PA (apzīmētājs)
CLEARED TO (clearance limit) VIA (designation)	ATĻAUTS UZ (atļaujas darbības robežas) PA (apzīmētājs)
CLEARED (or PROCEED) VIA (details of route to be followed)	ATĻAUTS (vai LIDOJIET) PA (lidojuma maršruta informācija)
CLEARED (type of approach) APPROACH [RUNWAY (number)]	ATĻAUTA (pieejas tips) PIEEJA, [SKREJCEĻŠ (numurs)]
CLEARED (type of approach) RUNWAY (number) FOLLOWED BY CIRCLING TO RUNWAY (number)	ATĻAUTA (pieejas tips), SKREJCEĻŠ (numurs), PĒC TAM LIDOJIET PA APLI UZ SKREJCEĻU (numurs)
CLEARED APPROACH [RUNWAY (number)]	ATĻAUTA PIEEJA, [SKREJCEĻŠ (numurs)]
COMMENCE APPROACH AT (time)	SĀCIET PIEEJU (laiks)
REQUEST STRAIGHT-IN [(type of approach)] APPROACH [RUNWAY (number)]	PRASU [(pieejas tips)] PIEEJU TAISNI UZ [SKREJCEĻU (numurs)]
CLEARED STRAIGHT-IN [(type of approach)] APPROACH [RUNWAY (number)]	ATĻAUTA [(pieejas tips)] PIEEJA TAISNI UZ [SKREJCEĻU (numurs)]
REPORT VISUAL	ZIŅOJIET PAR VIZUĀLO (kontakts/spēju veikt vizuālo pieeju)
REPORT RUNWAY [LIGHTS] IN SIGHT	ZIŅOJIET, KAD REDZAT SKREJCEĻU [(SKREJCEĻA UGUNIS)]
REQUEST VISUAL APPROACH	PRASU VIZUĀLO PIEEJU ¹
CLEARED VISUAL APPROACH RUNWAY (number)	ATĻAUTA VIZUĀLĀ PIEEJA, SKREJCEĻŠ (numurs)
ADVISE ABLE TO ACCEPT VISUAL APPROACH RUNWAY (number)	ZIŅOJIET GATAVĪBU VIZUĀLAJAI PIEEJAI, SKREJCEĻŠ (numurs) ²
CLEARED VISUAL APPROACH RUNWAY (number), MAINTAIN OWN SEPARATION FROM PRECEDING (aircraft type and wake turbulence category as appropriate) [CAUTION WAKE TURBULENCE]	ATĻAUTA VIZUĀLĀ PIEEJA, SKREJCEĻŠ (numurs), SAGLABĀJIET DISTANCĒŠANOS PATSTĀVĪGI NO IEPRIEKŠĒJĀ (lidaparāta tips un pēcstrūklas turbulences kategorija pēc vajadzības) [UZMANĪBU! PĒCSTRŪKLAS TURBULENCE] ³
p) REPORT (significant point); [OUTBOUND, or INBOUND]	p) ZIŅOJIET (ievērojams punkts); [NO TĀ vai UZ TO]

q) REPORT COMMENCING PROCEDURE TURN	q) ZIŅOJIET, KAD SĀKAT PROCEDŪRAS PAGRIEZIENU
r) REQUEST VMC DESCENT	r) PRASU VMC AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU
s) MAINTAIN OWN SEPARATION	s) SAGLABĀJIET DISTANCĒŠANOS PATSTĀVĪGI
t) MAINTAIN VMC	t) SAGLABĀJIET VMC
u) ARE YOU FAMILIAR WITH (name) APPROACH PROCEDURE	u) VAI JŪS ZINĀT (nosaukums) PIEEJAS PROCEDŪRU
v) REQUEST (type of approach) APPROACH [RUNWAY number]	v) PRASU (pieejas tips) PIEEJU, [SKREJCEĻŠ (numurs)]
CLEARED (or PROCEED) VIA (designation)	ATĻAUTS (vai LIDOJIET) PA (apzīmētājs)

Piezīmes:

* instrumentālās pieejas procedūras identifikācija aeronavigācijas kartē tiek lietota, lai norādītu pieejas tipu. Ja identifikācijā ir izmantota arī papildinformācija iekavās, lai iekļautu izņēmuma nosacījumus, piemēram, “(LNAV/VNAV tikai)” vai “(AR)” utt., teksts iekavās nav daļa no ATC atļaujas;

¹ kad pilots prasa vizuālo pieeju;

² prasīt, vai pilots spēj veikt vizuālo pieeju;

³ secīgu vizuālo pieeju gadījumā, kad sekojošā lidaparāta pilots ir ziņojis, ka redz priekšā lidojošo lidaparātu.

11.2. Ielidošana lidlauka satiksmes riņķī

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.13. punktu.

EN	LV
[aircraft type] (position) (level) FOR LANDING	[lidaparāta tips] (atrašanās vieta), (līmenis), LAI NOSĒSTOS
JOIN [(direction of circuit)] (position in circuit) RUNWAY (number) [SURFACE] WIND (direction and speed) (units) [TEMPERATURE [MINUS] (number)] QNH (or QFE) (number) [units] [TRAFFIC (detail)]	PIEVIEŅOJIETIES (riņķa virziens), (atrašanās vieta riņķī), SKREJCEĻŠ (numurs), [PIEZEMES] VĒJŠ (virziens un ātrums) (vienības), [TEMPERATŪRA [MĪNUS] (skaitlis)], QNH (vai QFE) (skaitlis) [vienības], [LIDAPARĀTS (informācija)]
[(direction of circle)] RUNWAY (number) [SURFACE] WIND (direction and speed) (units) [TEMPERATURE [MINUS] (number)] QNH (or QFE) (number) (units) [TRAFFIC (detail)]	[(riņķa virziens)], SKREJCEĻŠ (numurs), [PIEZEMES] VĒJŠ (virziens un ātrums) (vienības), [TEMPERATŪRA [MĪNUS] (skaitlis)], QNH (vai QFE) (skaitlis) (vienības), [LIDAPARĀTS (informācija)]
MAKE STRAIGHT-IN APPROACH, RUNWAY (number) [SURFACE] WIND	VEICIET PIEEJU TAISNI UZ SKREJCEĻU (numurs), [PIEZEMES]

(direction and speed) (units) [TEMPERATURE [MINUS] (number)] QNH (or QFE) (number) [(units)] [TRAFFIC (detail)]	VĒJŠ (virziens un ātrums) (vienības), [TEMPERATŪRA [MĪNUS] (skaitlis), QNH (vai QFE) (skaitlis) [(vienības), [LIDAPARĀTS (informācija)]
(aircraft type) (position) (level) INFORMATION (ATIS identification) FOR LANDING	(lidaparāta tips), (atraššanās vieta), (līmenis), INFORMĀCIJA (ATIS identifikācija), LAI NOSĒSTOS ¹
JOIN (position in circuit) [RUNWAY (number)] QNH (or QFE) (number) [(units)] [TRAFFIC (detail)]	PIEVIENOJĒTIES (atraššanās vieta riņķī), [SKREJCEĻŠ (numurs)], QNH (vai QFE) (skaitlis) [(vienības)], [LIDAPARĀTS (informācija)]
(direction of circuit) [RUNWAY (number)] QNH (or QFE) (number) [(units)] [TRAFFIC (detail)]	(riņķa virziens), [SKREJCEĻŠ (numurs), QNH (vai QFE) (skaitlis) [(vienības)], LIDAPARĀTS (informācija)]

Piezīme:

¹ kad ATIS informācija ir pieejama

11.3. Riņķī

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.14. punktu.

EN	LV
(position in circuit, e.g. DOWNWIND/FINAL)	(atraššanās vieta riņķī, piem., PAVĒJA/TAISNES POSMĀ)
NUMBER ... FOLLOW (aircraft type and position) [additional instructions if required]	NUMURS (skaitlis), SEKOJĒT (lidaparāta tips un atrašanās vieta), [papildu informācija, ja nepieciešams]
TRAFFIC (detail) [additional information if required]	LIDAPARĀTS (informācija), (papildu informācija, ja nepieciešams)
REPORT (position in circuit)	ZIŅOJĒT (atraššanās vieta riņķī)

11.4. Pieejas norādījumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.15. punktu.

EN	LV
MAKE SHORT APPROACH	VEICIET ĪSO PIEEJU
MAKE LONG APPROACH (or EXTEND DOWNWIND)	VEICIET GARO PIEEJU (vai PAGARINIET PAVĒJA POSMU)
REPORT BASE (or FINAL, or LONG FINAL)	ZIŅOJĒT, KAD ESAT BĀZES (vai TAISNES, vai GARĀS TAISNES) POSMĀ
CONTINUE APPROACH [PREPARE FOR POSSIBLE GO-AROUND]	TURPINIET PIEEJU [ESIET GATAVS IESPĒJAI AIZIET UZ OTRO RIŅĶI]

Piezīme:

* ziņojums par “garo pieeju” tiek sniegts, kad lidaparāts ir pagriezts uz taisnes posmu attālumā, kas ir lielāks par 7 km (4 NM) no zemskares, vai kad lidaparāts veic pieeju taisni uz skrejceļu un ir 15 km (8 NM) attālumā no zemskares. Abos gadījumos ziņojums par “taisnes posmu” ir jāsniedz, kad lidaparāts ir 7 km (4 NM) no zemskares.

11.5. Lidaparāta aizkavēšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.17. punktu.

EN	LV
CIRCLE THE AERODROME;	RINĶOJIET VIRS LIDLĀUKA
ORBIT (RIGHT, or LEFT) [FROM PRESENT POSITION]	APĻŅOJIET (PA LABI vai KREISI) [NO PAŠREIZĒJĀS ATRAŠANĀS VIETAS]
MAKE ANOTHER CIRCUIT	VEICIET VĒL VIENU RINĶI

11.6. Nokavēta pieeja

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.18. punktu.

EN	LV
GO AROUND	AIZEJIET UZ OTRO APLI
GOING AROUND	AIZEJU UZ OTRO APLI

11.7. Vektorēšana pieejai

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.1. punktu.

EN	LV
VECTORIZING FOR (type of approach) APPROACH RUNWAY (number)	VEKTORĒJU (pieejas tips) PIEEJAI, SKREJCEĻŠ (numurs)
VECTORIZING FOR VISUAL APPROACH RUNWAY (number) REPORT FIELD (or RUNWAY) IN SIGHT	VEKTORĒJU VIZUĀLAJAI PIEEJAI, SKREJCEĻŠ (numurs), ZIŅOJIET, KAD REDZAT LIDLĀUKU (vai SKREJCEĻU)
VECTORIZING FOR (positioning in the circuit)	VEKTORĒJU UZ (atrašanās vieta riņķī)
VECTORIZING FOR SURVEILLANCE RADAR APPROACH RUNWAY (number)	VEKTORĒJU NOVĒROŠANAS RADARA PIEEJAI, SKREJCEĻŠ (numurs)
VECTORIZING FOR PRECISION APPROACH RUNWAY (number)	VEKTORĒJU PRECĪZAJAI PIEEJAI, SKREJCEĻŠ (numurs)
(type) APPROACH NOT AVAILABLE DUE (reason) (alternative instructions)	(tips) PIEEJA NAV IESPĒJAMA (iemesls), (alternatīvi norādījumi)

11.8. Vektorēšana ILS un citām pieejas procedūrām

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.2. punktu.

EN	LV
POSITION (number) KILOMETRES (or MILES) from x). TURN LEFT (or RIGHT) HEADING (three digits)	ATRAŠANĀS VIETA (skaitlis) KILOMETRI (vai JŪDZES no x). GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI), KURSS (trīs cipari)
YOU WILL INTERCEPT (FINAL APPROACH COURSE or radio aid) (distance) FROM (significant point or TOUCHDOWN)	JŪS PĀRTVERSIET (PIEEJAS TAISNES KURSU vai radionavigācijas līdzeklis) (attālums) NO (ievērojams punkts vai ZEMSKARES VIETAS)
REQUEST (distance) FINAL	PRASU (attālums) TAISNES POSMĀ ¹
CLEARED FOR (type of approach) APPROACH RUNWAY (number)	ATĻAUTA (pieejas tips) PIEEJA, SKREJCEĻŠ (numurs)
REPORT ESTABLISHED ON LOCALISER (or ON [GLS/RNP/MLS] [FINAL] APPROACH [COURSE])	ZIŅOJIET, KAD ESAT NOSTABILIZĒJIES UZ KURSA RADIOBĀKAS (vai UZ [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS [TAISNES POSMA] [KURSA]) ²
CLOSING FROM LEFT (or RIGHT) [REPORT ESTABLISHED]	TUVOJATIES NO KREISĀS (vai LABĀS) PUSES [ZIŅOJIET, KAD ESAT UZ] ²
TURN LEFT (or RIGHT) HEADING (three digits) [TO INTERCEPT] or [REPORT ESTABLISHED]	GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI), KURSS (trīs cipari), [LAI PĀRTVERTU] vai [ZIŅOJIET, KAD ESAT UZ] ²
EXPECT VECTOR ACROSS THE (LOCALISER or [GLS/RNP/MLS] FINAL APPROACH COURSE or radio aid) (reason)	PAREDZIET VEKTORU ŠĶĒRSPJOT (KURSA RADIOBĀKAS vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES POSMA KURSAM vai radionavigācijas līdzeklis) (iemesls) ²
THIS TURN WILL TAKE YOU THROUGH THE (LOCALIZER or [GLS/RNP/MLS] FINAL APPROACH COURSE or radio aid) [(reason)]	ŠIS PAGRIEZIENS JŪS VEDĪS PĀRI (KURSA RADIOBĀKAS vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES POSMA KURSAM vai radionavigācijas līdzeklis) [(iemesls)] ²
TAKING YOU THROUGH THE (LOCALISER or [GLS/RNP/MLS] FINAL APPROACH COURSE or radio aid) [(reason)]	JŪS TIEKAT VESTS PĀRI (KURSA RADIOBĀKAS vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES POSMA KURSAM vai radionavigācijas līdzeklis) [(iemesls)] ²
MAINTAIN (altitude) UNTIL GLIDE PATH INTERCEPTION	SAGLABĀJIET (augstums) LĪDZ GLISĀDES PĀRTVERŠANAI ²
REPORT ESTABLISHED ON GLIDE PATH	ZIŅOJIET, KAD ESAT NOSTABILIZĒJIES UZ GLISĀDES ²
INTERCEPT (LOCALISER or [GLS/RNP/MLS] [FINAL] APPROACH	PĀRTVERIET (KURSA RADIOBĀKAS vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES

[COURSE] or radio aid) [RUNWAY (number)] [REPORT ESTABLISHED]	POSMA KURSU vai radionavigācijas līdzeklis), [SKREJCEĻŠ (numurs)] [ZIŅOJIET, KAD ESAT UZ] ²
---	--

Piezīmes:

¹ kad pilots vēlas atrasties noteiktā attālumā no zemskares vietas;

² norādījumi un informācija.

11.9. Manevri neatkarīgās un atkarīgās paralēlās pieejās

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.3. punktu.

EN	LV
CLEARED FOR (type of approach) APPROACH RUNWAY (number) LEFT (or RIGHT)	ATĻAUTA (pieejas tips) PIEEJA, SKREJCEĻŠ (numurs) PA KREISI (vai LABI)
YOU HAVE CROSSED THE LOCALISER (or GLS/RNP/MLS FINAL APPROACH COURSE). TURN LEFT (or RIGHT) IMMEDIATELY AND RETURN TO THE LOCALISER (or GLS/RNP/MLS FINAL APPROACH COURSE) [RUNWAY (number)]	JŪS ESAT ŠĶĒRSOJIS KURSA RADIOBĀKAS (vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES POSMA KURSU), NEKAVĒJOTIES GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) UN ATGRIEZIETIES UZ KURSA RADIOBĀKAS (vai [GLS/RNP/MLS] PIEEJAS TAISNES POSMA KURSA), [SKREJCEĻŠ (numurs)]
ILS (or MLS) RUNWAY (number) LEFT (or RIGHT) LOCALISER (or MLS) FREQUENCY IS (frequency)	ILS (vai MLS) SKREJCEĻŠ (numurs), KREISAIS (vai LABAIS), KURSA RADIOBĀKAS (vai MLS), FREKVENCE IR (frekvence)
TURN LEFT (or RIGHT) (number) DEGREES (or HEADING) (three digits) IMMEDIATELY TO AVOID TRAFFIC [DEVIATING FROM ADJACENT APPROACH], CLIMB TO (altitude)	NEKAVĒJOTIES GRIEZIETIES PA KREISI (vai LABI) PAR (skaitlis) GRĀDIEM (vai KURSS) (trīs cipari), LAI IZVAIRĪTOS NO LIDAPARĀTA [KURŠ NOVIRZĀS NO BLAKUS PIEEJAS], UZŅEMIET AUGSTUMU LĪDZ (augstums) ¹
CLIMB TO (altitude) IMMEDIATELY TO AVOID TRAFFIC [DEVIATING FROM ADJACENT APPROACH] (other instructions)	NEKAVĒJOTIES UZŅEMIET AUGSTUMU LĪDZ (augstums), LAI IZVAIRĪTOS NO LIDAPARĀTA, [KURŠ NOVIRZĀS NO BLAKUS PIEEJAS] (citi norādījumi) ²

Piezīmes:

¹ izvairīšanās darbība, kad tiek novērots, ka lidaparāts iekļūst nepārkāpjamā zonā (NTZ);

² izvairīšanās darbībai zem 120 m (400 ft) virs skrejceļa sliekšņa pacēluma, kur tiek izmantoti paralēlās pieejas šķēršļu novērtējuma virsmas (PAOAS) kritēriji.

11.10. Novērošanas radara pieeja, pakalpojuma sniegšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.4.1. punktu.

EN	LV
THIS WILL BE A SURVEILLANCE RADAR APPROACH RUNWAY (number) TERMINATING AT (distance) FROM TOUCHDOWN, OBSTACLE CLEARANCE ALTITUDE (or HEIGHT) (number) METRES (or FEET) CHECK YOUR MINIMA [IN CASE OF GO-AROUND (instructions)]	ŠĪ BŪS NOVĒROŠANAS RADARA PIEEJA, SKREJCEĻŠ (numurs), KAS BEIGSIES (attālums) NO ZEMSKARES VIETAS, ŠĶĒRŠĻU PĀRLIDOŠANAS AUGSTUMS (vai RELATĪVAIS AUGSTUMS) (skaitlis) METRI (vai PĒDAS), PĀRBAUDIET SAVU MINIMUMU, [JA AIZEJAT UZ OTRO RIŅĶI (norādījumi)]
APPROACH INSTRUCTIONS WILL BE TERMINATED AT (distance) FROM TOUCHDOWN	PIEEJAS NORĀDĪJUMI BEIGSIES (attālums) PIRMS ZEMSKARES

11.11. Novērošanas radara pieeja, pacēlums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.4.2. punktu.

EN	LV
COMMENCE DESCENT NOW [TO MAINTAIN A (number) DEGREE GLIDE PATH]	SĀCIET AUGSTUMA SAMAZINĀŠANU TAGAD, [LAI SAGLABĀTU (skaitlis) GRĀDU GLISĀDI]
(distance) FROM TOUCHDOWN ALTITUDE (or HEIGHT) SHOULD BE (numbers and units)	(attālums) NO ZEMSKARES AUGSTUMAM (vai RELATĪVAJAM AUGSTUMAM) JĀBŪT (skaitļi un vienības)

11.12. Novērošanas radara pieeja, atrašanās vieta

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.4.3. punktu.

EN	LV
(distance) FROM TOUCHDOWN	(attālums) NO ZEMSKARES

11.13. Novērošanas radara pieeja, pārbaude

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.4.4. punktu.

EN	LV
CHECK GEAR DOWN [AND LOCKED]	PĀRBAUDIET ŠASIJAS IZLAIŠANU [UN NOFIKSĒŠANU]
OVER THRESHOLD	VIRS SLIEKŠŅA

11.14. Novērošanas radara pieeja, pieejas pabeigšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.2.4.5. punktu.

EN	LV
REPORT VISUAL	ZIŅOJIET PAR VIZUĀLO (kontakts/spēju veikt vizuālo pieeju)
REPORT RUNWAY [LIGHTS] IN SIGHT	ZIŅOJIET, KAD REDZAT SKREJCEĻU [SKREJCEĻA UGUNIS]
APPROACH COMPLETED [CONTACT (unit)]	PIEEJA PABEIGTA, [SAZINIETIES AR (struktūrvienība)]

11.15. Paredzētais pieejas laiks

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.3.4. punktu.

EN	LV
NO DELAY EXPECTED	AIZKAVĒŠANĀS NAV PAREDZĒTA
EXPECTED APPROACH TIME (time)	PAREDZĒTAIS PIEEJAS LAIKS (laiks)
REVISED EXPECTED APPROACH TIME (time)	PĀRSKATĪTAIS PAREDZĒTAIS PIEEJAS LAIKS (laiks)
DELAY NOT DETERMINED (reasons)	AIZKAVĒŠANĀS ILGUMS NAV ZINĀMS (iemesli)

11.16. Nosēšanās atļauja

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.16. punktu.

EN	LV
RUNWAY (number) CLEARED TO LAND	SKREJCEĻŠ (numurs), ATĻAUTS NOSĒSTIES
(traffic information) RUNWAY (number) CLEARED TO LAND	(informācija par satiksmi), SKREJCEĻŠ (numurs), ATĻAUTS NOSĒSTIES ¹
CLEARED TOUCH AND GO	ATĻAUTS NOSĒSTIES AR TŪLĪTĒJU PACELŠANOS ²
MAKE FULL STOP	VEICIET PILNĪGU APSTĀŠANOS
REQUEST LOW APPROACH (reasons)	PRASU ZEMO PIEEJU (iemesli) ³
CLEARED LOW APPROACH [RUNWAY (number)] [(altitude restriction if required) (go-around instructions)]	ATĻAUTA ZEMĀ PIEEJA, [SKREJCEĻŠ (numurs)], [(augstuma ierobežojumi, ja nepieciešams) (norādījumi aiziešanai uz otro riņķi)] ³
REQUEST LOW PASS (reasons)	PRASU ZEMO PĀRLIDOJUMU (iemesli) ⁴
CLEARED LOW PASS [RUNWAY (number)] [(altitude restriction if required) (go-around instructions)]	ATĻAUTS ZEMĀIS PĀRLIDOJUMS [SKREJCEĻŠ (numurs)], [(augstuma ierobežojumi, ja nepieciešams) (norādījumi

	aiziešanai uz otro riņķi]] ⁴
REQUEST STRAIGHT-IN (or CIRCLING APPROACH, LEFT or RIGHT TURN) TO (location)	PRASU PIEEJU TAISNI (vai PA RIŅĶI, GRIEŽOTIES PA KREISI vai LABI) UZ (atrašanās vieta) ⁵
MAKE STRAIGHT-IN (or CIRCLING APPROACH, LEFT (or RIGHT) TURN) TO (location, runway, taxiway, final approach and take-off area) [ARRIVAL or ARRIVAL ROUTE) (number, name, or code)]. [HOLD SHORT OF (active runway, extended runway centre line, other)]. [REMAIN (direction or distance) FROM (runway, runway centre line, other helicopter or aircraft)]. [CAUTION (power lines, unlighted obstructions, wake turbulence, etc.)]. CLEARED TO LAND	VEICIET PIEEJU TAISNI (vai PA RIŅĶI, GRIEŽOTIES PA KREISI (vai LABI)) UZ (atrašanās vieta, skrejceļš, manevrēšanas ceļš, pieejas taisnes posms un pacelšanās zona) [ATLIDOŠANA vai ATLIDOŠANAS MARŠRUTS) (numurs, nosaukums vai kods)]. [GAIDIET PIRMS (aktīvais skrejceļš, skrejceļa centra līnijas turpinājums, cits)]. [PALIECIET (attālums vai virziens) NO (aktīvais skrejceļš, skrejceļa centra līnija, cits helikopters vai lidaparāts)]. [UZMANĪBU (elektropārvades līnijas, neapgaismoti šķēršļi, pēcstrūklas turbulence utt.)]. ATĻAUTS NOSĒSTIES ⁵

Piezīmes:

¹ ja tiek izmantota samazināta skrejceļa distancēšana⁵

² īpašas darbības;

³ lai veiktu pieeju gar skrejceļu vai paralēli tam, pazeminot augstumu līdz saskaņotam minimālajam augstumam;

⁴ lidot garām gaisa satiksmes vadības tornim vai citam novērošanas punktam, lai virszemes personāls veiktu vizuālu pārbaudi;

⁵ helikoptera darbībām.

11.16. Skrejceļa šķērsošana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.9. punktu.

EN	LV
REQUEST CROSS RUNWAY (number);	PRASU ŠĶĒRSOT SKREJCEĻU (numurs) ¹
CROSS RUNWAY (number) [REPORT VACATED]	ŠĶĒRSOJIET SKREJCEĻU (numurs) [ZIŅOJIET, KAD ATBRĪVOTS]
EXPEDITE CROSSING RUNWAY (number) TRAFFIC (aircraft type) (distance) KILOMETRES or MILES) FINAL	PAĀTRINIET SKREJCEĻA (numurs) ŠĶĒRSOŠANU, LIDAPARĀTS (lidaparāta tips), (attālums) KILOMETRI vai JŪDZES TAISNES POSMĀ
TAXI TO HOLDING POINT [number] [RUNWAY (number)] VIA (specific route to be followed), [HOLD SHORT OF RUNWAY (number)] or [CROSS RUNWAY (number)]	MANEVRĒJIET UZ GAIDĪŠANAS VIETU [numurs], [SKREJCEĻŠ (numurs)], PA (konkrēts maršruts), [GAIDIET PIRMS SKREJCEĻA (numurs)] vai [ŠĶĒRSOJIET SKREJCEĻU (numurs)]

REPORT RUNWAY (number) VACATED	ZIŅOJIET, KAD SKREJCEĻŠ (numurs) ATBRĪVOTS ²
RUNWAY VACATED	SKREJCEĻŠ ATBRĪVOTS

Piezīmes:

¹ ja vadības tornis nevar redzēt šķērsojošo lidaparātu (piemēram, nakts, zema redzamība), norādījumam vienmēr jābūt kopā ar prasību ziņot, kad lidaparāts ir atbrīvojis skrejceļu;

² kad tas prasīts, pilots ziņos “SKREJCEĻŠ ATBRĪVOTS” tad, kad viss lidaparāts ir aiz attiecīgās skrejceļa gaidīšanas vietas.

11.17. Skrejceļa atbrīvošana un sakari pēc nosēšanās

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.20. punktu.

EN	LV
CONTACT GROUND (frequency)	SAZINIETIES AR ZEMI (frekvence)
WHEN VACATED CONTACT GROUND (frequency)	KAD ATBRĪVOTS, SAZINIETIES AR ZEMI (frekvence)
EXPEDITE VACATING	PAĀTRINIET ATBRĪVOŠANU
YOUR STAND (or GATE) (designation)	JŪSU STĀVVIETA (vai VĀRTI) (apzīmējums)
TAKE (or TURN) FIRST (or SECOND, or CONVENIENT) LEFT (or RIGHT) AND CONTACT GROUND (frequency)	GRIEZIETIES PIRMAJĀ (vai OTRAJĀ, vai ĒRTĀKAJĀ) PA KREISI (vai LABI) UN SAZINIETIES AR ZEMI (frekvence)
AIR-TAXI TO HELICOPTER STAND / HELICOPTER PARKING POSITION (area)	MANEVRĒJIET GAISĀ UZ HELIKOPTERU STĀVVIETU / HELIKOPTERU STĀVLAUKUMU (zona) ¹
AIR-TAXI TO (or VIA) (location or routing as appropriate) [CAUTION (dust, blowing snow, loose debris, taxiing light aircraft, personnel, etc.)]	MANEVRĒJIET GAISĀ UZ (vai PA) (atrašanās vieta vai maršruts pēc nepieciešamības) [UZMANĪBU! (putekļi, sniegputenis, gruži, manevrējošs vieglais lidaparāts, personāls utt.)] ¹
AIR-TAXI VIA (direct, as requested, or specified route) TO (location, heliport, operating or movement area, active or inactive runway). AVOID (aircraft or vehicles or personnel)	MANEVRĒJIET GAISĀ PA (tieši, kā pieprasīts, vai konkrēts maršruts) UZ (atrašanās vieta, helikopteru laukums, darbības vai kustības zona, aktīvais vai neaktīvais skrejceļš). IZVAIRIETIES NO (lidaparāts vai transportlīdzekļi, vai personāls) ¹

Piezīme:

¹ helikoptera darbībām.

12. NODAĻA. BRIESMU UN STEIDZAMĪBAS ZIŅOJUMI

12.1. Vispārēji termini un frāzes, kas izmantojamas briesmu un steidzamības ziņojumu gadījumā

EN	LV
distress	briesmas
traffic in distress	lidaparāts briesmās
distress traffic ended	lidaparāts vairs nav briesmās
urgency message	steidzamības ziņojums
emergency services	avārijas dienesti
emergency services have been alerted	avārijas dienesti apziņoti
you have penetrated prohibited/restricted area	jūs esat iekļuvis aizliegtajā/ierobežotajā rajonā
bird strike	sadursme ar putniem
bird ingestion	putnu ieraušana [dzinējā]
birdstrike, propeller damaged and feathered	sadursme ar putniem, propelleris bojāts un plūdiestatīts
windmilling	vējgrieze
forward/rear	priekšējais/aizmugurējais
smoke of unknown origin in (location)	nezināmas izcelsmes dūmi (vieta)
fire is extinguished	uguns ir nodzēsta
rescue and firefighting service	glābšanas un ugunsdzēsības dienests
fire vehicle	ugunsdzēsības transportlīdzeklis
loss of orientation	orientēšanās zudums
I am lost	esmu apmaldījies
I have lost bearing	esmu zaudējis virzienu
I am unsure of my position	neesmu pārliecināts par savu atrašanās vietu
near miss	bīstama satuvošanās
file near miss report	iesniegt ziņojumu par bīstamu satuvošanos
collision	sadursme
collision hazard/ danger of collision	sadursmes draudi / sadursmes briesmas
we just missed colliding with a light aircraft	mēs tikko izvairījāmies no sadursmes ar vieglo lidaparātu

12.2. Radiosakaru darbības traucējumu gadījumā izmantojamie termini un frāzes

EN	LV
communication failure	sakaru atteice

receiver/transmitter failure	uztvērēja/raidītāja atteice
receiver/transmitter is out of operation	uztvērējs/raidītājs nedarbojas
transmit blind	pārraidīt aklaļā režīmā
the communication is interrupted by static	sakarus pārtraukuši statistiskie traucējumi
total electrical failure	pilnīga elektroapgādes atteice

12.3. Termini un frāzes, kas saistītas ar lidaparāta vai tā atsevišķu komponentu bojājumiem, darbības traucējumu utt.

EN	LV
engine failure	dzinēja atteice
starboard/port engine cut-off	labā/kreisā borta dzinējs atslēgts
engine shut down	dzinējs izslēgts
the engine is shut down due to severe vibrations	dzinējs izslēgts stipras vibrācijas dēļ
engine damage	dzinēja bojājums
engine trouble	dzinēja traucējumi
engine No. 1/2 failed at take-off	pirmā/otrā dzinēja atteice pacelšanās laikā
engine is losing power	dzinējam zūd jauda
left (or right) engine is working with reduced power	kreisais (vai labais) dzinējs strādā ar samazinātu jaudu
engine restarted/engine is running again.	dzinējs atkal strādā
fire on board	ugunsgrēks lidaparātā
engine fire	dzinēja aizdegšanās
fire warning light	ugunsgrēka signāluguns
fire in cockpit/cabin/cargo compartment	ugunsgrēks kabīnē/salonā/kravas nodalījumā
depressurization/decompression	dehermetizācija/dekompresija
overheating	pārkaršana
unable to retract/lower the nose gear	nevaru ievilkt/izlaist priekšējo šasiju
nose gear is jammed	priekšējā šasija iesprūdusi
flat tyre	tukša riepa
burst tyre	pārplisusi riepa
abort take-off due to flat tyre	pārtraukt pacelšanos tukšas riepas dēļ
fuel supply system failure	degvielas padeves sistēmas atteice
I have to burn off fuel.	man jāiztērē degviela

dump/jettison fuel	noliet degvielu
oil/fuel leak (leakage)	eļļas/degvielas sūce (noplūde)
leaking fuel system	degvielas sistēmas noplūde

12.4. Termini un frāzes, kas saistītas lidaparāta atrašanos briesmās pacelšanās, nosēšanās vai lidojuma posmā

EN	LV
aborted take-off	pārtraukta pacelšanās
lose altitude	zaudēt augstumu
forced landing	piespiedu nosēšanās
emergency landing	avārijas nosēšanās
back-course landing	nosēšanās ar pretēju kursu
belly landing	nosēšanās uz korpusa
ditching	nosēšanās uz ūdens
priority to land	priekšroka nosēsties
foam blanket/foam cover	putu segums
run off/roll off	noskriet (no skrejceļa)
skid off/slide off	izslīdēt (no skrejceļa)
overrun	pārskriet (skrejceļu)
bogged down	iestidzis (mīkstā segumā)
request tug	prasu vilcēju
struck by lightning	iespēris zibens
previous aircraft reported severe wind shear on final	iepriekšējais lidaparāts ziņoja par stipru vēja novirzi taisnes posmā
reduced speed due to icing	samazināts ātrums apledošanas dēļ
severe turbulence	stipra turbulence
hijack	lidaparāta nolaupīšana
I have been hijacked	lidaparāts nolaupīts
bomb threat	spridzekļa draudi
bomb disposal squad	spridzekļu likvidēšanas vienība

12.5. Avārijas augstuma samazināšana

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.5. punktu.

EN	LV
EMERGENCY DESCENT (intentions)	AVĀRIJAS AUGSTUMA

	SAMAZINĀŠANA (nolūks)
ATTENTION ALL AIRCRAFT IN THE VICINITY OF [or AT] (significant point or location) EMERGENCY DESCENT IN PROGRESS FROM (level) (followed as necessary by specific instructions, clearances, traffic information, etc.)	UZMANĪBU! VISIEM LIDAPARĀTIEM (ievērojams punkts vai vieta) TUVUMĀ. NOTIEK AVĀRIJAS AUGSTUMA SAMAZINĀŠANA NO (līmenis) (pēc nepieciešamības seko īpaši norādījumi, atļaujas, satiksmes informācija, utt.)

Piezīmes:

* FIS un AFIS struktūrvienības ir tiesīgas tikai sniegt informāciju un pārraidīt atļaujas un norādījumus ATC struktūrvienību vārdā.

12.6. Ja atļauju nevar izsniegt nekavējoties pēc pieprasījuma

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.6. punktu.

EN	LV
EXPECT CLEARANCE (or type of clearance) AT (time)	PAREDZIET ATĻAUJU (vai atļaujas veids) (laiks)

12.7. Kad atļauja novirzīties nevar tikt izsniegta

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.2.7. punktu.

EN	LV
UNABLE, TRAFFIC (direction) BOUND (type of aircraft) (level) ESTIMATED (or OVER) (significant point) AT (time) CALL SIGN (call sign) ADVISE INTENTIONS	NEVARU IZPILDĪT, LIDAPARĀTS UZ (virziens), (lidaparāta veids), (līmenis), APRĒĶINĀTS (vai VIRS) (ievērojams punkts) (laiks), PAZĪŠANAS ZĪME (pazīšanas zīme), ZIŅOJIET PAR NOLŪKIEM

12.8. Lidaparāta identifikācija

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.1. punktu.

EN	LV
SHOW LANDING LIGHTS	UZSPĪDINIET NOSĒŠANĀS UGUNIS

12.9. Apstiprināšana ar vizuāliem līdzekļiem

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.2. punktu.

EN	LV
ACKNOWLEDGE BY MOVING AILERONS (or RUDDER)	APSTIPRINIET, PAKUSTINOT ELERONUS (vai VIRZIENSTŪRI)
ACKNOWLEDGE BY ROCKING WINGS	APSTIPRINIET, PAŠŪPOJOT SPĀRNUS
ACKNOWLEDGE BY FLASHING LANDING LIGHTS	APSTIPRINIET, UZSPĪDINOT NOSĒŠANĀS UGUNIS

12.10. Informācija lidaparātiem

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.4.19. punktu.

EN	LV
LANDING GEAR APPEARS DOWN	ŠASIJA IZSKATĀS IZLAISTA ¹
RIGHT (or LEFT, or NOSE) WHEEL APPEARS UP (or DOWN)	LABAIS (vai KREISAIS, vai PRIEKŠĒJAIS) RITENIS IZSKATĀS IEVILKTS (vai IZLAISTS)
WHEELS APPEAR UP	RITENI IZSKATĀS IEVILKTI
RIGHT (or LEFT, or NOSE) WHEEL DOES NOT APPEAR UP (or DOWN)	LABAIS (vai KREISAIS, vai PRIEKŠĒJAIS) RITENIS NEIZSKATĀS IEVILKTS (vai IZLAISTS)
CAUTION WAKE TURBULENCE [FROM ARRIVING (or DEPARTING) (type of aircraft)] [additional information as required]	UZMANĪBU! PĒCSTRŪKLAS TURBULENCE [NO IELIDOŠANAS (vai IZLIDOŠANAS) (lidaparāta veids)] [papildu informācija, ja nepieciešams] ²
CAUTION JET BLAST	UZMANĪBU! REAKTĪVĀ STRŪKLA ³
CAUTION SLIPSTREAM	UZMANĪBU! GAISA STRŪKLA ⁴
TRAFFIC (details)	SATIKSME (informācija) ⁵
NO REPORTED TRAFFIC RUNWAY (number)	NAV ZIŅOTS PAR SATIKSMI, SKREJCEĻŠ (numurs) ^{6;7}
RUNWAY (number) OCCUPIED [or BLOCKED BY] (details) [REPORT INTENTIONS]	j) SKREJCEĻŠ (numurs) AIZŅEMTS [vai BLOKĒTS], (informācija), [ZIŅOJIET PAR NOLŪKIEM] ⁷

Piezīmes:

¹ ja pilots prasa šasijas vizuālu pārbaudi;

² pēcstrūklas turbulence;

³ reaktīvā strūkla ir uz perona vai manevrēšanas ceļa;

⁴ propelleru piedziņas lidaparātu gaisa strūkla;

⁵ cits lidaparāts;

⁶ informācija par skrejceļa izmantošanas iespējām;

⁷ informācija par skrejceļa izmantošanas iespējām var tikt sniegta lidaparātam jebkurā lidojuma fāzē, jo īpaši lidaparātam esot aplī vai gatavojoties izlidošanai.

12.11. Informācija lidaparātiem

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.3. punktu.

EN	LV
MINIMUM FUEL	DEGVIELAS MINIMUMS ¹
ROGER [NO DELAY EXPECTED or	SAPRATU [AIZKAVĒŠANĀS NAV

EXPECT (delay information)]	PAREDZĒTA vai PAREDZIET (aizkavēšanās informācija)]
-----------------------------	--

Piezīmes:

¹ norāde par minimālo degvielas daudzumu.

12.12. Sakari un sakaru zudums

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.1.9. punktu.

EN	LV
[IF] RADIO CONTACT LOST (instructions)	[JA] RADIOSAKARI PAZŪD, (norādījumi)
IF NO TRANSMISSIONS RECEIVED FOR (number) MINUTES (or SECONDS) (instructions)	JA NESANĒMAT PĀRRAIDES (skaitlis) MINŪTES (vai SEKUNDES), (norādījumi)
REPLY NOT RECEIVED (instructions)	ATBILDE NAV SAŅEMTA, (norādījumi)
IF YOU READ (manoeuvre instructions)	JA DZIRDAT, (manevru norādījumi) ¹
IF YOU READ [SQUAWK (code) or IDENT)]	JA DZIRDAT, [SQUAWK (kods) vai IDENT)]
(manoeuvre, SQUAWK or IDENT) OBSERVED. POSITION (position of aircraft) [(instructions)]	(manevrs, SQUAWK vai IDENT) IERAUDZĪTS. ATRAŠANĀS VIETA (lidaparāta atrašanās vieta), [(norādījumi)]

Piezīmes:

¹ ja ir aizdomas par sakaru zudumu.

12.13. Prasīt avārijas kodu

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 2.3.9. punktu.

EN	LV
SQUAWK MAYDAY [CODE SEVEN- SEVEN-ZERO-ZERO]	SQUAWK MAYDAY [KODS SEPTIŅI- SEPTIŅI-NULLE-NULLE]

13. NODAĻA. HELIKOPTERU DARBĪBAS

Šajā nodaļā apkopoti termini un frāzes, kas saistītas ar helikopteru darbībām.

EN	LV
hoist-equipped helicopter	helikopters ar vinču
hovering helicopter	helikopters karāšanās režīmā
multimission helicopter	daudzfunkcionālais helikopters
search and rescue (SAR) helicopter	meklēšanas un glābšanas (SAR) helikopters
winch	vinča
load ability	celtspēja
range ability	lidojuma tālums
attachment of external load	ārējās kravas pievienošana
autorotation/ autogiration: 1) to autorotate 2) to hover 3) to break hover	autorotācija: 1) autorotēt; 2) karāties; 3) pārtraukt karāšanos
detachment of external load	ārējās kravas atvienošana
cargo dropping	kravas nomešana
hover take-off	pacelšanās no karāšanās režīma
running/rolling take-off	pacelšanās ar ieskrējieni
stationary take-off	vertikālā pacelšanās
helicopter type landing	helikoptera nosēšanās veids
short run landing	nosēšanās ar īsu noskrējieni
no-hover landing	nosēšanās bez karāšanās
running/rolling landing	nosēšanās ar noskrējieni
off-field landing	nosēšanās nesagatavotā laukumā
request air taxiing via taxiway B to the hangar	prasu pielidot angāram pa manevrēšanas ceļu B
in ground effect	virsmas ietekmes zonā
out of ground effect	ārpus virsmas ietekmes zonas

14. NODAĻA. GALVENĀS LIDAPARĀTA DETALĀS

Šajā nodaļā apkopoti termini un frāzes, kas saistītas ar lidaparātu detaļām.

EN	LV
fuselage	fizelāža
fuselage skin	fizelāžas apvalks/apšuvums
airframe	lidaparāta korpuss
cockpit	[pilotu] kabīne
cabin	salons
cargo compartment/cargo hold	kravas nodalījums
wing: 1) wing leading edge 2) wing trailing edge 3) wing tip	spārns: 1) spārna priekšējā mala; 2) spārna aizmugurējā mala; 3) spārna gals
slat: 1) inboard slat 2) middle slat 3) outboard slat	priekšplāksnis: 1) iekšējais priekšplāksnis; 2) vidējais priekšplāksnis; 3) ārējais priekšplāksnis
flap: 1) inboard flap 2) outboard flap	aizplāksnis 1) iekšējais aizplāksnis; 2) ārējais aizplāksnis
empennage/tail unit	astes daļa
elevator	augstumstūre
rudder	virzienstūre
fin	ķīlis
stabilizer/tail plane	stabilizators
stabilator	stabilators
stabilizer tip	stabilizatora gals
trimmer	trimeris
trimmer tab	trimera plāksnīte
spoiler	spoileris
airbrake	gaisa bremze
engine	dzinējs
nacelle	[dzinēja] gondola
starboard/right engine	labā borta dzinējs / labais dzinējs
port/left engine	kreisā borta dzinējs / kreisais dzinējs

jet engine	reaktīvais dzinējs
turbojet engine	turboreaktīvais dzinējs
turboprop engine	turbopropellerdzinējs
turboshaft engine	turbovārpstas dzinējs
propeller blade	propellera lāpstiņa
piston engine	virzuļdzinējs
auxiliary power unit (APU)	spēka palīgiekārtā (APU)
fuel tank	degvielas tvertne
undercarriage	šasijas komplekts
landing gear	šasija
main [landing] gear	galvenā šasija
nose [landing] gear	priekšējā šasija
wheels	riteņi
skids	slieces
floats	pontoni
brakes	bremzes
chock	riteņu paliktņi
retracting mechanism	ievilkšanas mehānisms
extension mechanism	izlaišanas mehānisms
shock absorber	amortizators
strut	statņi
tail parachute	astes izpletņi
hydraulic system	hidrauliskā sistēma
fuel system	degvielas sistēma
fire protection system	ugunsdrošības sistēma
antiskid system	pretslīdes sistēma
flight controls	lidojuma vadības ierīces
de-icing system	atledošanas sistēma
anti-icing system	pretapledošanas sistēma
ice and rain protection system	pretapledošanas un lietus aizsardzības sistēma
oxygen	skābeklis
nitrogen	slāpeklis
throttle	dzinēja vadības svira

autothrottle	automātiskā vilces kontrole
nose landing gear steering system	priekšējās šasijas stūres sistēma
anti-collision lights	pretsadursmju ugunis
beacon lights	bākugunis
propeller feathering	propellera plūdiestatīšana
propeller-driven aircraft	propellerlidaparāts
avionics	avionika
main rotor	galvenais rotors
tail rotor	astes rotors
rotor blade	rotora spārnis
doors and panel: 1) passenger doors 2) service doors 3) cargo doors 4) avionic bay doors 5) external power access panel 6) ground conditioning access panel 7) toilet access panel	durvis un paneļi: 1) pasažieru durvis; 2) virszemes apkalpošanas durvis; 3) kravas nodalījuma durvis; 4) avionikas nodalījuma durvis; 5) virszemes elektroapgādes pieejas panelis; 6) virszemes kondicionēšanas iekārtas pieejas panelis; 7) tualetes virszemes apkopes panelis
lights: 1) navigation lights 2) taxi lights 3) landing lights 4) logo lights	ugunis: 1) navigācijas ugunis; 2) manevrēšanas ugunis; 3) nosēšanās ugunis; 4) logotipa apgaismojums
fuel: 1) aviation gasoline (avgas) 2) kerosene 3) jet fuel	degviela: 1) aviācijas benzīns; 2) petroleja; 3) reaktīvo dzinēju degviela

15. NODAĻA. METEOROLOĢIJA

Šajā nodaļā ir apkopoti termini un frāzes, kas saistītas ar meteoroloģisko informāciju. Meteoroloģiskajiem laikapstākļiem ir ļoti būtiska nozīme lidojumu drošuma garantēšanai, līdz ar to katram pilotam, plānojot veikt lidojumu, ir jāiepazīstas ar atbilstošiem meteoroloģiskajiem ziņojumiem. Meteoroloģiskajos ziņojumos (METAR, ATIS, GAMET, SIGMET utt.) dabas parādību un gan pašreizējo, gan gaidāmo laikapstākļu norādīšanai tiek izmantoti starptautiski pieņemti apzīmējumi. Tāpēc šajā sadaļā pie atsevišķiem terminiem ir pievienots arī attiecīgā termina starptautiskais apzīmējums.

15.1. Termini un frāzes laikapstākļu apzīmēšanai

EN	LV
actual/present weather	pašreizējie laikapstākļi
present weather phenomena	pašreizējās meteoroloģiskās parādības
recent weather	nesenās meteoroloģiskās parādības
weather forecast	laika prognoze
no improvement forecast	prognoze neparedz laikapstākļu uzlabošanos
significant weather chart	nozīmīgu laikapstākļu karte
low level	zema līmeņa
medium-high level	vidēja un augsta līmeņa
deteriorating weather conditions	laikapstākļi, kas pasliktinās
weather is getting worse	laikapstākļi pasliktinās
weather is improving	laikapstākļi uzlabojas
no significant change	bez nozīmīgām izmaiņām
forecasted/forecast	prognozes
observed	novērots
below	zem
moving	pārvietojas
stationary	nekustīgs
intensifying	pastiprinās
weakening	pavājinās
report flight conditions	ziņojiet par lidojuma laikapstākļiem
request latest weather for (significant point)	prasu pašreizējos laikapstākļus (ievērojams punkts) ¹
request alternate weather	prasu laikapstākļus rezerves lidlaukā

Piezīme:

¹ norāda vietas apzīmējumu.

15.2. Termini, kas saistīti ar vēja apzīmēšanu

EN	LV
wind	vējš
surface wind	piezemes vējš
variable	mainīgs
calm	bezvējš
knots	mezgli
degrees	grādi
squall	krasas [vēja] brāzmas
gust	brāzma
headwind	pretvējš
tailwind	ceļavējš
cross wind	sānvējš
request surface wind at (significant point)	prasu piezemes vēju (ievērojams punkts) ¹

Piezīme:

¹ norāda vietas apzīmējumu.

15.3. Termini un frāzes, kas saistīti ar redzamības apzīmēšanu

EN	LV	Apzīmējumi
visibility	redzamība	VIS
prevailing visibility	dominējošā redzamība	
minimum visibility	minimālā redzamība	MNM VIS
downward	samazinās ¹	D
upward	pieaug ¹	U
no distinct tendency	nav skaidras tendences ¹	
vertical visibility	vertikālā redzamība	VER VIS

15.4. Termini un frāzes, kas saistīti ar mākoņu apzīmēšanu

EN	LV	Apzīmējumi
clouds	mākoņi	CLD
cloud base	mākoņu apakšējā robeža	BASE
height of cloud base	mākoņu apakšējās robežas relatīvais augstums	
[cloud] ceiling	[mākoņu] griesti	
top of clouds	mākoņu augšējā robeža	
cloud type	mākoņu tips	

cloud amount: 1) few 2) scattered 3) broken 4) overcast 5) locally 6) layered	mākoņu daudzums: 1) daži; 2) izkliedēti; 3) ievērojami; 4) vienlaidu; 5) vietām; 6) slāņos	FEW SCT BKN OVC LOC LYR
sky clear	skaidras debesis	SKC
sky obscured	apmākušās debesis	
no cloud detected	mākoņi nav novēroti ²	
types of clouds: 1) Cirriform clouds 2) Stratiform clouds 3) Cumuliform clouds 4) Nimbus	mākoņu veidi: 1) spalvveida mākoņi; 2) slāņveida mākoņi; 3) gubveida mākoņi; 4) lietus mākoņi	
high-level clouds: 1) Cirrus 2) Cirrocumulus 3) Cirrostratus	augsta līmeņa mākoņi: 1) spalvu mākoņi; 2) spalvu gubu mākoņi; 3) spalvu slāņmākoņi	CI CC CS
middle-level clouds: 1) Altocumulus 2) Altostratus	vidēja līmeņa mākoņi: 1) augstie gubu mākoņi; 2) augstie slāņmākoņi	AC AS
low-level clouds: 1) Stratus 2) Nimbostratus 3) Stratocumulus 4) Cumulus 5) Cumulonimbus 6) Towering cumulus	zema līmeņa mākoņi: 1) slāņmākoņi; 2) lietus slāņmākoņi; 3) slāņveida gubu mākoņi; 4) gubu mākoņi; 5) lietus gubu mākoņi; 6) torņveida gubu mākoņi	ST NS SC CU CB TCU

Piezīmes:

¹ RVR tendence pēdējās 10 minūtēs;

² izmanto automatizētajā METAR/SPECI ziņojumā.

15.5. Termini un frāzes, kas saistītas ar temperatūras apzīmēšanu

EN	LV	Apzīmējumi
[air] temperature	[gaisa] temperatūra	T
dew point [temperature]	rasas punkta [temperatūra]	DP
degrees Celsius /centigrade	grādi pēc Celsija	C

15.6. Termini un frāzes, kas saistītas ar nokrišņu apzīmēšanu

EN	LV	Apzīmējumi
precipitation:	nokrišņi:	
1) light, feeble	1) viegli, nelieli;	-/LGT, FBL
2) moderate	2) mēreni;	MOD
3) heavy, strong,	3) stipri, spēcīgi	+/HVY
humidity	mitrums	
unidentified precipitation	neidentificēti nokrišņi ¹	UP
rain	lietus	RA
heavy rain	stiprs lietus	+RA
rain shower	gāzienlietus	SHRA
freezing rain	sasalstošs lietus	FZRA
drizzle	smidzināšana	DZ
freezing drizzle	sasalstoša smidzināšana	FZDZ
snow	sniegs	SN
snow showers	gāziensniegs	SHSN
shower of rain and snow	gāzienlietus ar sniegu	SHRASN
shower of snow and rain	gāziensniegs ar lietu	SHSNRA
snow grains	sniega graudi	SG
ice pellets	ledus lietus	PL
hail	krusa	GR
small hail / snow pellets	neliela krusa	GS
blowing snow	sniegputenis	BL SN
drifting snow	sniegvilksnis	DR SN
freezing precipitation	sasalstoši nokrišņi	

Piezīme:

¹ izmanto automatizētajā METAR/SPECI ziņojumā.

15.7. Termini, kas saistīti ar miglu un tādu citu dabas parādību apzīmēšanu, kuras ietekmē redzamību un lidojumu drošumu

EN termins	LV termins	Apzīmējumi
fog	migla	FG
shallow fog	piezemes migla	MI
fog patches	miglas vāli	BC
partial fog	vietām migla ¹	PRFG
thick fog	bieza migla	
advection fog	advekcijas migla	
radiation fog	radiācijas migla	
freezing fog	sasalstoša migla	FZ
steam fog	tvaika migla	
frontal fog	frontāla migla	
orographic fog / hill fog	oroģrāfiskā migla	

Piezīme:

¹ izmanto automatizētajā METAR ziņojumā tikai attiecībā uz redzamību lidlaukā.

15.7. Termini un frāzes, kas saistītas ar tādu dabas parādību apzīmēšanu, kuras ietekmē lidojumu drošumu un redzamību

EN	LV	Apzīmējumi
mist	dūmaka	BR
haze	sausmigla	HZ
sand	smiltis	SA
dust	putekļi	DU
smoke	dūmi	FU
duststorm/sandstorm	putekļu vētra / smilšu vētra	DS/SS
dust/sand whirls	putekļu/smilšu virpuļi	
funnel cloud (tornado or waterspout)	piltuvveida mākonis (tornādo vai ūdensstabs)	FC
warning	brīdinājums	WRNG
weather radar	meteoroloģiskais radars	
frost	sarma ¹	
tsunami	cunami ¹	
widespread	plaši izplatīts	WDSPR
vicinity of the aerodrome	lidlauka tuvumā	VC
volcanic ash	vulkāniskie pelni	VA

volcanic ash cloud	vulkānisko pelnu mākonis	
hurricane strength	viesuļvētras stiprums	
tropical cyclone	tropiskais ciklons	
radioactive cloud	radiācijas mākonis	
space weather	kosmiskie laikapstākļi	
thunderstorm: 1) isolated 2) occasional 3) obscured 4) embedded 5) frequent 6) squall line	pērkona negaiss 1) izolēts; 2) neregulārs; 3) aizsegts; 4) apslēpts; 5) nepārtraukts/bieži; 6) krasu [vēja] brāzmu līnijas	TS ISOL OCNL OBSC EMBD FRQ SQL
turbulence	turbulence	TURB
clear air turbulence	turbulence skaidros laikapstākļos	CAT
wind shear	vēja novirze	WS
icing: 1) rime ice 2) clear ice 3) mixed ice	apledoījums: 1) sarmas ledus; 2) dzidrs ledus; 3) jaukts ledus	ICE
severe icing due to freezing rain	spēcīgs apledoījums sasalstoša lietus dēļ	
jet stream	strāvplūsma	
visibility is reduced by (weather phenomenon)	redzamība pasliktināta (meteoroloģiskā parādība) dēļ	
visibility is increasing/decreasing	redzamība uzlabojas/pasliktinās	
severe turbulence in the vicinity of (significant point)	stipra turbulence (nozīmīgs punkts) tuvumā	
weather conditions are deteriorating	laikapstākļi pasliktinās	

Piezīme:

¹ izmanto lidlauka brīdinājumu ziņojumos.

15.8. Meteoroloģiskie nosacījumi

AMC1 par SERA.14001. punkta 1. papildinājuma 1.1.8. punktu.

EN	LV
[SURFACE] WIND (number) DEGREES (speed) (units)	[PIEZEMES] VĒJŠ, (skaitlis) GRĀDI, (ātrums) (mērvienības)

WIND AT (level) (number) DEGREES (number) KILOMETRES PER HOUR (or KNOTS)	VĒJŠ (līmenis), (skaitlis) GRĀDI, (skaitlis) KILOMETRI STUNDĀ (vai MEZGLI) ¹
VISIBILITY (distance) (units) [direction]	REDZAMĪBA (attālums) (mērvienības) [virziens]
RUNWAY VISUAL RANGE (or RVR) [RUNWAY (number)] (distance) (units)	REDZAMĪBA UZ SKREJCEĻA (vai RVR), [SKREJCEĻŠ (numurs)], (attālums) (mērvienības)
RUNWAY VISUAL RANGE (or RVR) RUNWAY (number) NOT AVAILABLE (or NOT REPORTED)	REDZAMĪBA UZ SKREJCEĻA (vai RVR), [SKREJCEĻŠ (numurs)], NAV PIEEJAMA (vai par to NAV ZIŅOTS) ²
RUNWAY VISUAL RANGE (or RVR) [RUNWAY (number)] (first position) (distance) (units), (second position) (distance) (units), (third position) (distance) (units)	REDZAMĪBA UZ SKREJCEĻA (vai RVR), SKREJCEĻŠ (numurs), (pirmā pozīcija) (attālums) (mērvienības), (otrā pozīcija) (attālums) (mērvienības), (trešā pozīcija) (attālums) (mērvienības) ^{3; 4}
RUNWAY VISUAL RANGE (or RVR) [RUNWAY (number)] (first position) (distance) (units), (second position) NOT AVAILABLE, (third position) (distance) (units)	REDZAMĪBA UZ SKREJCEĻA (vai RVR), [SKREJCEĻŠ (numurs)], (pirmā pozīcija) (attālums) (mērvienības), (otrā pozīcija) NAV PIEEJAMA, (trešā pozīcija) (attālums) (mērvienības) ⁵
PRESENT WEATHER (details)	PAŠREIZĒJIE LAIKAPSTĀKĻI (informācija)
CLOUD (amount, [(type)] and height of base) (units) (or SKY CLEAR)	MĀKOŅI (daudzums), [(tips)] un apakšējā robeža) (mērvienības) (vai SKAIDRAS DEBESIS)
CAVOK	CAVOK
TEMPERATURE [MINUS] (number) (and/or DEW POINT [MINUS] (number))	TEMPERATŪRA [MĪNUS] (skaitlis) (un/vai RASAS PUNKTS [MĪNUS] (skaitlis))
QNH (number) [units]	QNH (skaitlis) [mērvienības]
QFE (number) [(units)]	QFE (skaitlis) [(mērvienības)]
(aircraft type) REPORTED (description) ICING (or TURBULENCE) [IN CLOUD] (area) (time)	(lidaparāta tips) ZIŅOJA PAR (apraksts) APLEDOJUMU (vai TURBULENCI) [MĀKOŅOS] (rajons) (laiks)
VISIBILITY (distance) (units) [direction]	REDZAMĪBA (attālums) (mērvienības) [virziens]
INSTRUMENT METEOROLOGICAL CONDITIONS REPORTED (or forecast) IN THE VICINITY OF (location)	INSTRUMENTĀLIE METEOROLOĢISKIE APSTĀKĻI ZIŅOTI (vai prognozēti) (vieta) TUVUMĀ

Piezīmes:

¹ vēju vienmēr izsaka, norādot vidējo virzienu un ātrumu, kā arī jebkādas ievērojamas vidējā virziena un ātruma variācijas;

² daudzkārtējiem RVR novērojumiem;

³ daudzkārtējie RVR novērojumi vienmēr atspoguļo attiecīgi zemskares zonu, vidus punkta zonu un ieskriešanās / beigu apstāšanās zonu;

⁴ ja tiek sniegti ziņojumi par trīs atrašanās vietām, šo vietu norādi var atmest ar nosacījumu, ka ziņojumi tiek sniegti kārtībā, sākot ar zemskares zonu, tad vidus punkta zonu un beidzot ar ieskriešanās / beigu apstāšanās zonas ziņojumu;

⁵ gadījumā, ja RVR informācija par jebkuru vienu pozīciju nav pieejama, tas jānorāda attiecīgajā vietā.

16. NODAĻA. DAŽĀDI

Šajā nodaļā ir apkopoti termini un frāzes, kas var tikt izmantotas gan radiofrazēoloģijā, gan ar aviāciju saistītos dokumentos.

EN	LV
flight rules	lidojumu noteikumi
compliance with the rules	noteikumu ievērošana
authority of pilot-in-command	lidaparāta kapteiņa pilnvaras
human performance	cilvēka veiktspēja
negligent or reckless operation of the aircraft	nevērīga vai vieglprātīga lidaparāta ekspluatācija
search and rescue operations	meklēšanas un glābšanas operācijas
strayed aircraft	nomaldījies lidaparāts
dropping or spraying	izmešana vai izsmidzināšana
high seas	starptautiskie ūdeņi
right-of-way	priekšrocības tiesības
prohibited and restricted areas	aizliegtais un ierobežotais rajons
advisory airspace/area/route	konsultatīvā gaisa telpa/rajons/maršruts
interception for the purpose of identification	lidaparāta pārtveršana identifikācijas nolūkos
simulated flights	modelētie lidojumi
water operations	darbības uz ūdens
operating site	ekspluatācijas vieta
unmanned free balloon	bezpilota brīvais gaisa balons
airships	dirižablī
unmanned aircraft	bezpilota lidaparāts
power-driven heavier-than-air aircraft	par gaisu smagāks lidaparāts ar dzinēju
air show	aviācijas skate
static air show	aviācijas skate uz zemes
acrobatic flights	akrobātiskie lidojumi
display flights	lidojumu paraugdemonstrējumi
formation flights	lidojumi grupā
introductory flights	iepazīšanās lidojumi
air balloon show	gaisa balonu parāde
glider/sailplane	planieris
hang glider	deltaplāns

paraglider/parasail	paraplāns
banner	reklāmkarogs
banner towing flight	reklāmkaroga vilkšanas lidojums
parachute descents	izpletņlēcšana
avoidance of collisions	izvairīšanās no sadursmēm
signalman/marshaller	signalizētājs / manevru vadītājs
daylight-fluorescent wand	dienas gaismā fluorescējošs zizlis
illuminated wand	izgaismots zizlis
an ambulance flight	sanitārais lidojums
we have a sick/ill passenger on board	lidaparātā ir slimis pasažieris
the passenger has died	pasažieris ir miris
one passenger is badly injured	viens pasažieris ir smagi ievainots
a woman is going into labour on board	sievietei lidaparātā sākušās dzemdības
we have a baby born on board	lidaparātā piedzimis bērns
request medical assistance upon arrival	prasu medicīnisko palīdzību pēc atlidošanas
we need a wheelchair/stretchers	mums vajadzīgs ratiņkrēsls/nestuves
boarding	iekāpšana
the passengers are boarding now	pašlaik notiek pasažieru iekāpšana
the passengers must be evacuated	pasažieri ir jāevakuē
loading	kravas iekraušana
don't let the passengers off, the police want to search the aircraft	neļaujiet pasažieriem izkāpt, policija grib pārmeklēt lidaparātu
gate	vārti
passenger bridge	pasažieru tilts
additional freight/cargo	papildu krava
catering	ēdināšana
catering delivery is delayed	ēdināšanas piegāde kavējas